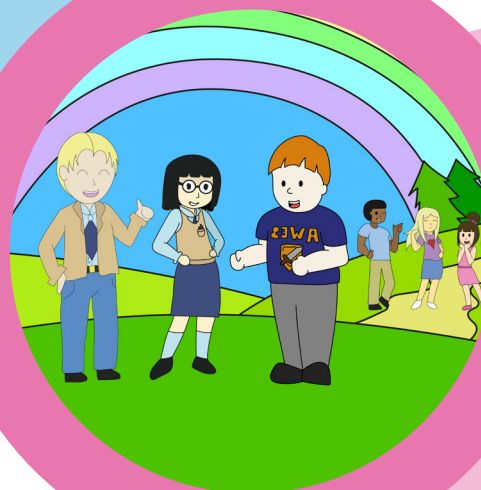

**STRONGER
TOGETHER**

Erasmus+

CONTENTS

Stronger Together Curriculum

STRONGER TOGETHER	
Introduction	3
DE FEM MODULERNA	4
MORAL	5
AKTIVITETER	
Aktivitet 1	10
Aktivitet 2	12
Aktivitet 3	14
SJÄLVKONTROLL	24
AKTIVITETER	
Aktivitet 1	28
Aktivitet 2	30
Aktivitet 3	31
INKLUDERING OCH MÅNGFALD	35
AKTIVITETER	
Aktivitet 1	38
Aktivitet 2	39
Aktivitet 3	41

KRITISKT TÄNKANDE	45
AKTIVITETER	
Aktivitet 1	48
Aktivitet2	50
Aktivitet 3	52
FÖREBYGGA & LÖSA KONFLIKTER	58
AKTIVITETER	
Aktivitet 1	63
Aktivitet 2	66
Aktivitet 3	67
ORDLISTA	75
REFERENSER	77

DISCLAIMER

Europeiska Kommissionens stöd åt framställningen av detta dokument utgör inte ett godkännande av dess innehåll, vilket endast återspeglar upphovsmännens åsikter, och Kommissionen kan inte hållas ansvarigt för någon användning av informationen i det.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

DESIGNED BY
CATHARINA SOFIE

Introduction

Stronger Together tillhandahåller en läroplan till lärare som undervisar elever i åldrarna 10-12 år. Den består av fem moduler som kan hjälpa lärarna föra dialog om moral, självkontroll, inkludering och mångfald, kritiskt tänkande samt förebygga och lösa konflikter. Tillsammans kan de bidra till att förhindra utanförskap och våldsbejakande radikaliserings.

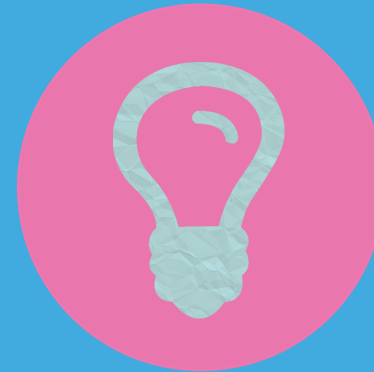
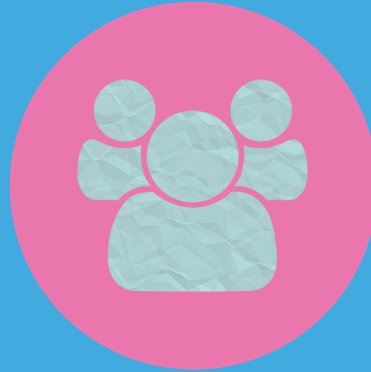
Läroplanen kommer att ge lärarna möjlighet att hantera diskussionerna i klassrummet och vara ett stöd i undervisningen kring dessa frågor som för närvarande har brist på läromedel för elever i grundskolan i många länder.

Läroplanen stöds också av ett digitalt brädspel. Läroplanen och spelet kommer att engagera lärare och elever i klassrummet och elever och elevernas vårdnadshavare i hemmet. Därmed förlängs diskussionen utanför klassrummet.

Detta kommer att bidra till ett större utbyte av olika idéer och perspektiv på ämnet. Således kombinerar läroplanen konventionella inlärningsmetoder och material med det digitala spelet, vilket bidrar till den digitala utbildningen av lärare och elever, samtidigt som den visar hur digitalisering kan stödja sociala aktiviteter och lagarbete positivt.

Läroplanen består av fem moduler och relaterade aktiviteter. För ytterligare kunskap om projektet och vägledning om hur man tillämpar läroplanen och det digitala brädspelen i klassen, se Stronger Together Handbook ([länk](#)).

DE FEM MODULERNA

MORAL

Läroplan

Att leva tillsammans kräver gemensamma regler och värderingar. Reglerna etableras oftast genom lagar och förordningar, de måste respekteras, annars finns det sanktioner. Bland de fundamentala värderingarna i våra europeiska demokratiska samhällen återfinns frihet, respekt, jämlikhet, rättsstatsprincipen och maktfördelningsprincipen. Regler och värderingar är inte statiska, utan kan utvecklas genom demokratisk debatt. Moral handlar om att göra val och om att bete oss så som vi tycker är rätt och riktigt, i enlighet med våra övertygelser (frihet, ansvar) och de regler och värderingar som finns i det samhälle där vi bor (respekt, rättsstatsprincipen).

INNEHÅLL

Modul 1

MORAL	
Huvudbudskap	5
INLEDNING	6
Huvudmål	7
INSTRUKTIONER	8
Pedagogisk vägledning och tips	10
AKTIVITETER	
Aktivitet 1	
Dilemmaövning	10
Aktivitet 2	
Vad är rättvisa?	12
Aktivitet 3	
Regler	14
SAMMANFATTNING	
Reflektion	15
Återblick	16
SLUTSATS	16
UTVÄRDERING	17
EXTRAMATERIAL	17

Inledning

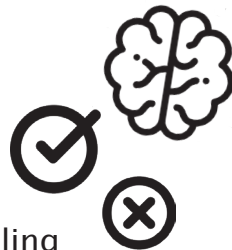
Europa står nu inför avsevärda utmaningar kopplade till socioekonomiska svårigheter, nationalism, radikalism och nedsatt förtroende för demokratiska processer. Sådana utmaningar kan utgöra hot mot fred, demokrati, frihet och tolerans.

Utbildning och fortbildning kan hjälpa oss att möta dessa hot genom att främja ömsesidig respekt och grundläggande värderingar. Medborgarutbildning har en särskild roll att spela i detta avseende och gemensamma regler och värderingar i en grupp (ett samhälle) kan föras över från en generation till nästa. I detta sammanhang kan människors moral, tack vare självkontroll och kritiskt tänkande, befästas, särskilt hos eleverna.

Det är viktigt att förstå att respekt för allmänna och demokratiska lagar och regler är ett plus, inte bara för samhället utan även för individen, och att detta leder till ett demokratiskt samhälle där alla kan leva i fred (inkludering och mångfald).

Utbildning är starkt kopplat till individens utveckling och växande i ett inkluderande socialt sammanhang.

Alla sorters ansvarstagande utbildning är gynnsam inte bara för individerna själva, utan även för samhället som helhet. Utbildning i moral har dock särskilda kopplingar till samhällets och dess institutioners välmående.

I skolan är utbildning i moral nära sammankopplat med:
Självkontroll

Utvecklandet av självkontroll stödjer utbildning i moral: personlig utveckling (självförtroende, ansvar och kontroll över känslor); kommunicera och lyssna; samarbete med andra.

Inkludering och mångfald

Utbildning i moral lägger grunden för att hantera mångfald i skolan. Att lära sig och förstå de regler som styr samhällslivet underlättar sociala relationer både utanför och innanför skolans portar och skapar en miljö som är jämlik och icke-diskriminerande.

Kritiskt tänkande

Moral är också kopplat till utvecklingen av elevers kritiska tänkande. Kritiskt tänkande hjälper oss att använda vårt omdöme och vår förståelse av omvärlden, via hanteringen av information och lämpligt användande av källor.

Förebyggande av radikaliserings

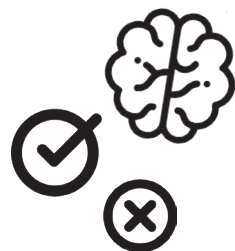
Genom att hjälpa barn att utveckla empati och uppskattning och respekt för kulturella skillnader får skolan en topptosition vad gäller att bidra till att underminera missuppfattningar och felaktig information som är grunden för hatiska uttalanden och inåtvända attityder.

Huvudmål

Intentionen med det innehåll och material som föreslås i läroplanen (och därmed i denna fortbildningsmodul om "moral") är, liksom med spelet, att ge lärare och pedagoger instruktioner och verktyg som är färdiga att användas och som guidar på ett sammanhängande sätt mot förebyggande av radikaliserings.

Läroplanens fem teman (moral, självkontroll, inkludering, mångfald, kritiskt tänkande och förebyggande av radikaliserings) är viktiga ingredienser i ett inkluderande samhälle. De bör internaliseras i ett tidigt skede av individuell självutveckling.

Stronger Together föreslår en metod som lär ut dem på ett sammanhängande och anpassat sätt (se mer information i handboken).

I mer detalj är huvudmålen för den här modulen om "moral:"

Utveckling av moraliska färdigheter: att förstå vikten av respekt för regler och värderingar, inklusive välvilja, rättfärdighet och artighet; att gynna universella värderingar inklusive fred, rättvisa, frihet, demokrati, mänskliga rättigheter, ansvar, respekt för andra (se även modulen om «Inkludering/Mångfald»).

Respekt för regler och förordningar: att på ett rimligt sätt göra bedömningar från flera perspektiv med hjälp av självständigt och kritiskt tänkande (se även modulen om «Kritiskt tänkande»); förmågan att urskilja meningarna och värderingarna som bäddats in i livsval på ett objektivt och rationellt sätt samt göra rimliga bedömningar där regler och förordningar finns med i beräkningen.

"Leva tillsammans" i mångfald i samhället som en aktiv medborgare: att fatta rationella och ansvarstagande beslut med en entusiastisk inställning på olika områden, att förpliktiga sig att leva på god fot med andra och att bli en välinformerad och ansvarstagande "europeisk/global" medborgare (se även modulen om «Förebyggande av radikaliserings»).

Att på rätt sätt kunna kombinera individuella val och ansvar: att bättre känna sig själv och förstå sin egen roll, sitt ansvar, sina rättigheter och plikter i samhället (se även modulen om «Självkontroll»).

Refenser

<https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet?url=1530314731%2Fcompulsorycw%2Fjsp%2Fsubject.htm%3FsubjectCode%3DGRGRREL01%26tos%3Dgr&sv.url=12.5dfce44715d35a5cdfa219f>

<http://alltomart.se/art/index.html>

Instruktioner

Att utbilda i moral innebär att hjälpa elever att hitta en bra sinnesstämning, att fatta välinformerade beslut och att ständigt praktisera dem.

Stegen som leder till denna inställning är:

- Att göra eleven medveten om behovet av att sätta/ acceptera gränser och regler och att respektera dem
- Att förklara anledningarna till sådana gränser (samhälleliga regler och värderingar)
- Att få eleven att kunna sätta egna gränser och att bete sig därefter (personlig moral)
- Att göra eleven medvetet om anledningarna till och målen med att bete sig i enlighet med samhälleliga och personliga gränser samt om konsekvenserna för dem som inte respekterar dem
- Att utbilda för att bete sig i enlighet med det som vi tycker är rätt och riktigt, i enlighet med våra övertygelser och samhällets regler och värderingar.

Läraren själv bör ha en stark personlig moral, bör följa samhälleliga regler och demonstrera konsekvent och exemplariskt beteende; elever härmar sin pedagogs handlingar mer än hans/hennes ord.

Följande aktiviteter föreslås för att ge eleverna möjlighet att arbeta med sina uppfattningar om «moral och värderingar».

Tre olika aktiviteter föreslås:

Dilemmaövning – Ett “moraliskt” dilemma är ett svårt val i en särskild situation där motsättningar mellan olika regler, värderingar eller moraliska koncept (personliga eller samhälleliga) kan uppstå.

Vad är rättvisa? – I denna aktivitet kommer eleverna förstå att a) en del handlingar kan vara rättvisa för vissa men orättvisa för andra; b) rättvisa, lagar och regler kan hjälpa oss att identifiera vad som är rätt eller rättvist; c) straff och hämnd inte är samma sak.

Regler – I denna aktivitet deltar eleverna i en diskussion om vikten av regler i förhållande till moral i samhället.

Temats inledning utgår från elevernas egen kunskap i ämnet och baseras på samtal. Viktiga ord från elevernas samtal och diskussioner skrivs upp på post-it lappar och sätts upp på en plansch. Läraren leder eleverna genom olika samtal och bidrar med kunskap i diskussionerna när det behövs.

Läraren förklarar att dagens ämne är Moral. Om det behövs (beror på åldern) kan läraren introducera temat på två minuter genom att referera till huvudbudskapet och målen (ovan) och förklara dem för klassen, samt koppla ihop dem med de föreslagna aktiviteterna (nedan).

Sedan sätter läraren upp ett papper (A3 eller större) eller använder tavlan och skriver modulens tema, Moral, högst upp. Läraren delar ut post-it lappar och ber eleverna i par (de som sitter bredvid varandra) att reflektera över frågan: Vad är moral för dig? De har två minuter på sig att diskutera frågan. Eleverna skriver ner nyckelord medan de pratar. Därefter ber läraren dem att vända sig till paret bredvid dem (så att de nu är fyra stycken) och diskutera sina definitioner och skriva ner nya nyckelord om de kommer på några. Eleverna har ytterligare en minut på sig för att göra det. Sedan öppnar läraren upp för en tio minuter lång klassdiskussion som bygger på deras samtal, och frågar: Vad är moral för dig? Viktiga ord läggs till på planschen varefter eleverna presenterar sina uppfattningar av temat. Läraren deltar aktivt i diskussionen, kommer med inlägg som höjer diskussionens kvalitet och bjuder in eleverna att reflektera mer över ämnet.

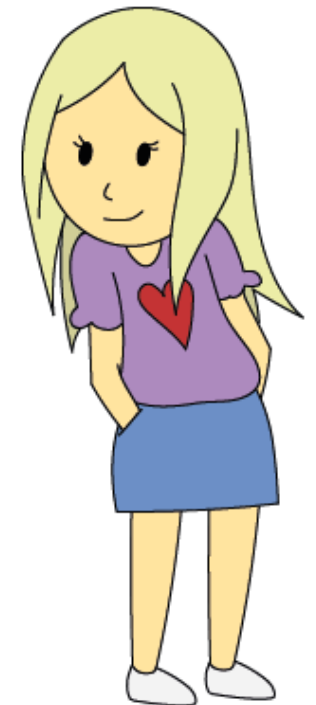
Läraren kan bjuda in eleverna att reflektera över frågor som:

“Vad är rätt och vad är orättvist för dig? Kan du ge exempel?”

och

“Vad är en regel för dig? Ge ett exempel.”

Utifrån elevernas kommentarer kanske läraren också summerar och föreslår en definition av "moral" med inspiration från elevernas input och ovannämnda koncept.

Beroende på vilken aktivitet som valts, förklara vad ett "moraliskt dilemma" är (Aktivitet 1), vad "rättvisa" betyder (Aktivitet 2), eller vad "regel" betyder (Aktivitet 3).

Dilemmaövningen: "Jag bjuder in er att tänka er att ni är inblandade i en svår situation och ni måste bestämma vad ni tycker är korrekt/rätt/artigt att göra. Riktigt 'rätta' svar kanske inte finns i den här situationen, det är snarare ett val mellan olika moraliska ställningstagande där ni väljer vilket ni känner är viktigast."

Rättvisa: "Jag bjuder in er att se på några bilder och svara på några frågor. Ni måste svara uppriktigt för att reflektera över hur ni känner och vad ni tycker är korrekt (rättvist/rätt) eller inte."

Regel: "En regel är en princip eller procedur som styr beteende eller samspel mellan människor. I vår aktivitet ger jag er ett kort med en "situation" eller ett "ämne." Ni ska skriva ner tre regler om situationen/ämnet, tre konsekvenser om regeln bryts och vem som, enligt er, ska se till att reglerna följs."

Råd och vägledning för utbildning

De föreslagna lärometoderna är:

- Gemensamma aktiviteter (företrädesvis i grupp)
- Spel-orienterade aktiviteter
- Rollspel

AKTIVITET 1

Dilemmaövning

Årskurs 4

45 min.

Krita eller tejp för att markera ett streck på golvet.

Klassrum

Instruktioner

Läraren säger något i stil med "Jag bjuder in er att tänka er att ni är inblandade i en svår situation och att bestämma vad ni tycker är korrekt/rätt/artigt att göra. Riktigt 'rätta' svar kanske inte finns i den här situationen, det är snarare ett val mellan olika moraliska ställningstagande där ni väljer vilket ni känner är viktigast."

Därefter markerar läraren ett streck på klassrummets golv, den ena sidan betyder: "Jag håller med," den andra sidan betyder: "Jag håller inte med," och ju längre bort eleverna går från linjen, desto starkare håller de med om uttalandet eller inte. De bör kunna förklara varför de håller med om uttalandet eller varför de inte gör det.

Läraren läser högt några korta berättelser som slutar med ett uttalande, t.ex:

A) Georgia är en elev som är väldigt duktig på matte. Hon gör bra ifrån sig med läxorna men klarar inte stressen vid viktiga prov. Därför är det okej att hon fuskar lite.

B) Du ser en pojke råna din skolkamrat, men istället för att behålla pengarna ger han dem till ett närliggande barnhem. Du vet att barnhemmet har ont om pengar och den här gåvan innebär att barnen kan få ordentlig mat, kläder och sjukvård. Om du anmäler saken kommer pengarna tas ifrån barnhemmet och ges tillbaka till din skolkamrat. Vad bör du göra?

C) Du är fast med 30 personer på en livbåt som bara är byggd för sju. Ingen kan paddla den här tunga båten och den kommer definitivt att sjunka och alla ombord kommer att drunkna. Du kommer på att du kan rädda några av dem i båten genom att knuffa alla utom de som är bäst på att ro överbord. Tycker du att det är moraliskt försvarbart att rädda några genom att knuffa andra överbord, särskilt eftersom alla, även de som knuffas överbord, ändå skulle ha drunknat annars?

D) Du vill köpa en ny smartphone. Du har precis hittat din favorit i affären, men en person bakom dig förklarar att det här märket producerar sina produkter med hjälp av unga barnarbetare som är slavar och arbetar 18 timmar om dygnet.

Vad gör du?

Du kan inte ändra världen och du köper den ändå.
Du bestämmer dig för att inte köpa den så att du inte bidrar till detta hemska.

E) Du och din vän är fast på en ö. Tyvärr är ni båda dödssjuka. Du har antibiotika som kan bota era sjukdomar. Tyvärr finns det bara tillräckligt med antibiotika för att rädda en person. Hur kan du och din vän bestämma vem som får antibiotikan? Tycker/tror du att den person som får den kommer att eller borde känna skuld för den andra personens död trots att ni båda skulle dö om ingen av er tog den?

För varje fråga måste eleverna välja vilken sida av linjen de står på och läraren kommer att be (några av) eleverna att förklara varför de håller med eller varför de inte gör det.

För att stimulera debatten om värderingar bland eleverna kan läraren använda frågor som:

Vad är rätt och vad är orättvist för dig?
Kan du ge exempel?

Vad är en regel för dig? Ge ett exempel.

Tydliggör koncept: gränser, regler, moral, rättvisa..

Aktivitetens relevans för temat

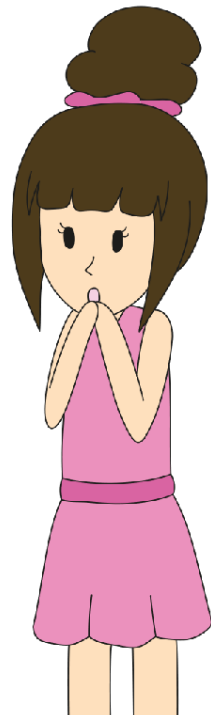
Den här övningen kan användas som introduktion till temat "Moral." Moral handlar om att göra val och att bete sig i enlighet med det vi tycker är rätt, i enlighet med våra övertygelser och samhällets regler och värderingar. Moraliska dilemman illustrerar att det inte alltid är lätt och att riktigt "rätta" svar kanske inte finns i vissa situationer, utan att det snarare är ett val mellan olika moraliska ställningstaganden.

Förväntade resultat

Den här aktiviteten tränar eleverna att reflektera över sina egna moraliska värderingar och att lyssna på sina klasskamrater. Den kan förbereda dem för bättre förståelse av koncept som: gränser, regler, moral, rättvisa...

Kommentarer

Den här aktiviteten kan anpassas för olika åldersgrupper.

AKTIVITET 2

Vad är rättvisa?

Årskurs 5

50 min.

En PowerPoint-presentation, dator, videoprojektor, Sagan om Kung Trettiofire, frågeformulär för utvärdering och pennor

Klassrum

Instruktioner

Man kan använda planschen som gjordes vid modulens början som en referenspunkt för eleverna att återvända till om de behöver påminnas om hur man definierar temat under aktivitetens gång.

Innan Powerpointen öppnas väljer läraren tre elever för att läsa rollerna som tre animerade djur som finns bland bilderna: giraffen Sofia, björnen Bibi och kaninen Yoyo (ändra karaktärernas namn om du vill). För varje bild bjuder läraren in eleverna att ställa frågor och föreslå svar men har koll på tidsschemat.

I den här workshopen är lärarens roll att möjliggöra debatt.

VISNING AV BILDERNA OCH WORKSHOP

För att se till att alla deltar kan eleverna i denna övning till exempel få en minut att diskutera frågorna med paret bredvid innan gruppdiskussionen börjar.

Läraren introducerar genom att bjuda in eleverna att se några bilder och svara på frågor som ställs där. Det är viktigt att eleverna svarar uppriktigt, reflekterar över hur de känner och vad de tycker är rätt eller inte.

Bild 1. Introduktion.

Bild 2. Animerade karaktärer presenterar sig för barnen.

Bild 3.

Yoyo frågar eleverna: Har någon någonsin sagt till dig att du är orättvis? Varför?

Motivera eleverna att ge exempel från sina vardagsliv (t.ex. skolan, hemma, vänner).

Bibi frågar eleverna: Vad är en rättvis person?

Eleverna ger sin tolkning av ordet rättvis. Om det behövs ställer läraren ytterligare frågor utifrån elevernas kommentarer och försöker hjälpa dem i deras definitioner av ordet.

Bild 4.

Bibi frågar: Vem bestämmer vad som är rättvist och orättvist?

Diskutera frågan med eleverna. Svaren kan bero på situationen (i klassrummet, hemma, mellan vänner).

Yoyo frågar: Kan något som är rättvist för dig vara orättvist för någon annan?

Uppmuntra eleverna att ge exempel på situationer där

handlingar kan vara rättvisa för en person och orättvisa för en annan. Målet med denna fråga är att eleverna ska inse att situationer kan uppfattas olika från olika perspektiv.

Bild 5.

Sofia frågar: Har någon rätt att vara orättvis?

Som en ytterligare fråga kan läraren fråga barnen "Kan man ibland motivera orättvist beteende?"

Yoyo frågar: Kan hämnd vara rättvist?

Bild 6.

Sätt er ner och lyssna på sagan om Kung Trettiotre.

Du hittar sagan bland extramaterial.

Läraren och/eller eleven/eleverna kan läsa sagan högt för klassen.

När uppläsningen är klar försäkras sig läraren om att eleverna har förstått sagan. Om det behövs läser läraren sagan för eleverna en gång till och ber dem att sammanfatta sagan. Läraren kan förklara de delar som missförstås eller inte har förstås av eleverna.

Bild 7.

Eleverna svarar på frågorna om sagan om Kung Trettiotre.

Bibi frågar: Om du hade varit i kanariefågeln position, vad skulle du ha gjort?

Sofia frågar: Fattade Kung 33 rätt/ett rättvist beslut för alla?

Yoyo frågar: Om du hade????

Bild 8. Hälsningar.

Aktivitetens relevans för temat

Denna övning och särskilt sagan om Kung Trettiotre avslöjar att vi ibland inte är överens om vad som är rättvist och orättvist (fel, dåligt) eftersom våra individuella övertygelser kan skilja sig åt, precis som våra uppfattningar av fakta. Värderingar, regler och domare ska underlätta konsensus i det avseendet. Men rättvisa är svårt eftersom det finns skillnader bland människor (kulturella, moraliska, sociala, ålder, förmågor...) och strikt likabehandling för alla kan leda till katastrof. Likabehandling gäller för jämförbara situationer.

Förväntade resultat

Denna workshop gör det möjligt för eleverna att förstå att:

- En del handlingar kan vara rättvisa för en person men orättvisa för en annan
- Rättvisa, lagar och regler hjälper oss att identifiera vad som är rätt eller rättvist, liksom vår moral och vårt kritiska tänkande som hjälper oss att bättre respektera vår och andras integritet
- Ingenting är perfekt, rättvisa är svårt, det finns en skillnad mellan "rätt" och "bäst" eller "fel" och "sämst"

AKTIVITET 3

Regler

Årskurs 6

50 min.

Pennor, papper och ett kort för varje grupp om fem barn med en situation eller aktivitet på varje kort.

Klassrum

Instruktioner

Man kan använda planschen som gjordes vid modulens början som en referenspunkt för eleverna att återvända till om de behöver påminnas om hur man definierar temat under aktivitetens gång.

Läraren börjar med att säga: "En regel är en princip eller procedur som styr beteende eller samspel mellan människor. I vår aktivitet ger jag er ett kort med en 'situation' eller ett 'ämne'. Ni måste skriva ner tre regler om situationen/ämnet, tre konsekvenser och vem som i er åsikt ska se till att reglerna följs?"

Eleverna delas in i grupper om fem och varje grupp får ett kort med en situation eller aktivitet "Regler för..."

WORKSHOP

STEG 1 (max 10 minuter)

Barnen jobbar i grupp och identifierar:

Tre regler som de tycker borde gälla för situationen eller aktiviteten som beskrivs på deras kort;

Tre konsekvenser om någon bryter mot reglerna;

Vem som ser till att reglerna följs.

STEG 2 (max 10 minuter)

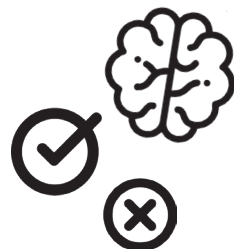
De diskuterar i gruppen varför de här reglerna och konsekvenserna är viktiga. En gruppmedlem skriver gruppens uppfattningarna om:

Vilka är reglerna och varför är de viktiga?

Vilka är konsekvenserna och varför är de viktiga?

STEG 3 (max 10 minuter)

En person från varje grupp presenterar resultaten för klassen.

Temats relevans

Den här aktiviteten utvecklar en diskussion om vikten av regler för att vi ska kunna leva tillsammans i fred i samhället.

Förväntade resultat

Eleverna lär sig att:

- ✎ Tänka på behovet av regler;
- ✎ Förstå konsekvenserna av att bryta mot reglerna.

Sammanfattning

Efter varje aktivitet och/eller vid modulens slut kan läraren avsluta och utvärdera den med eleverna.

Reflektion

Läraren låter eleverna sitta i par och använder strategin tänk-par-dela, där eleverna börjar med att själva tänka i ungefär två minuter på frågor som:

- ✎ Vad är det viktigaste jag har lärt mig?
- ✎ Jag vill lära mig mer om...
- ✎ Det som förvånade mig mest var...

Sedan delar eleverna, i par, sina svar och tankar med varandra i ungefär tre minuter. Lektionen avslutas med en gemensam diskussion på ungefär fem minuter som leds av läraren som kan omformulera ovanstående frågor. Läraren håller reda på tiden.

Återblick

Först kanske läraren går igenom hela modulen och påminner om viktiga fakta som kom upp under lärandeprocessen, omformulerar viktiga saker eleverna har lärt sig, berättar om elevernas upplevelser och diskussioner, o.s.v. Det kan leda till en dialog i klassen om vad som är viktigt att komma ihåg, att lära sig, eller att öva på i förhållande till moral.

Läraren kan fördjupa debatten med följande frågor:

- 🧑 Varför behöver vi regler?
- 🧑 Vad är deras roll?
- 🧑 Vad är konsekvenserna av att bryta mot reglerna?
- 🧑 Gäller reglerna alla?
- 🧑 Varför är det viktigt att ha tydliga konsekvenser om reglerna bryts?
- 🧑 Vad har vi för regler i vår skola?

Samtidigt går läraren tillbaka till planschen med post-it-lappar som eleverna skrev vid modulens början. Läraren skriver ner elevernas återblick på planschen gällande vad de har lärt sig om moral. Sedan läser han/hon planschens innehåll högt. Först hur eleverna definierade moral och sedan det viktigaste de lärt sig efter modulen. Alltså får klassen nu sin egen plansch som definierar moral och deras lärdomar om moral.

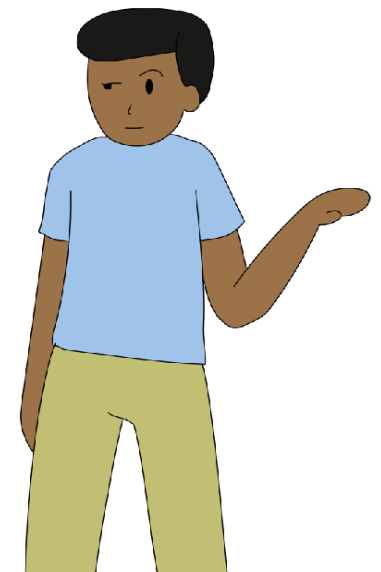
Tiden för återblicken bör inte överstiga 10 minuter.

Slutsats

Utifrån planschen, samt huvudbudskapet och målen för modulen (ovan) kan läraren summera viktiga lärdomar från modulen på max fem minuter.

Läraren kan avsluta förklaringen med att säga att utan tydliga och väldefinierade regler skulle det vara omöjligt att utföra många aktiviteter. Reglerna möjliggör förutsättningar för fortsatt utförande av aktiviteterna och rättvis behandling av samtliga deltagare. Reglerna kan se annorlunda ut för olika typer av deltagare i samma aktivitet, men det måste finnas regler som gäller alla som deltar i en handling. Det kan finnas flera anledningar att reglerna bryts och därför måste det finnas konsekvenser om detta sker.

Läraren kommer också kunna tala om aspekter på moral som eleverna inte har nämnt, eller notera dem och fokusera på de aspekterna vid en framtida lektion.

Utvärdering

Efter varje aktivitet och/eller vid modulens slut kan läraren avsluta och utvärdera den med eleverna.

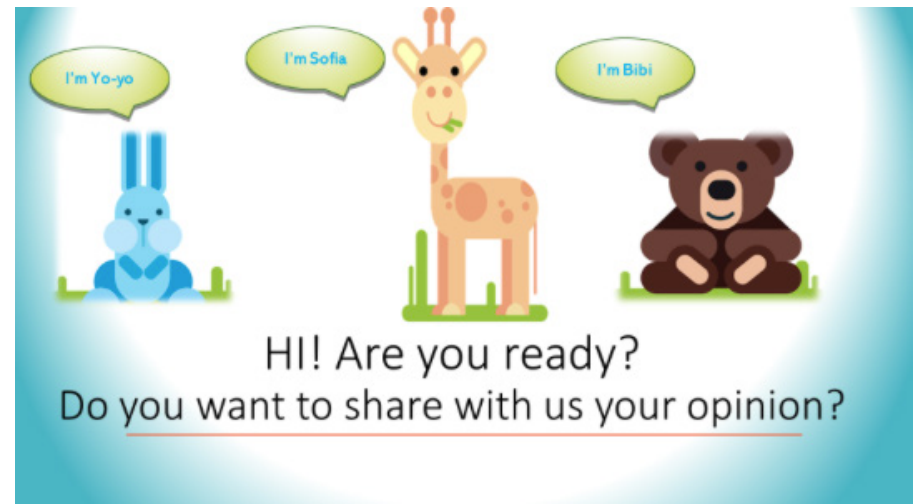
Låt smileysarna cirkulera i klassrummet. Varje elev kan välja en och kommentera sin utvärdering av modulen om han/hon vill.

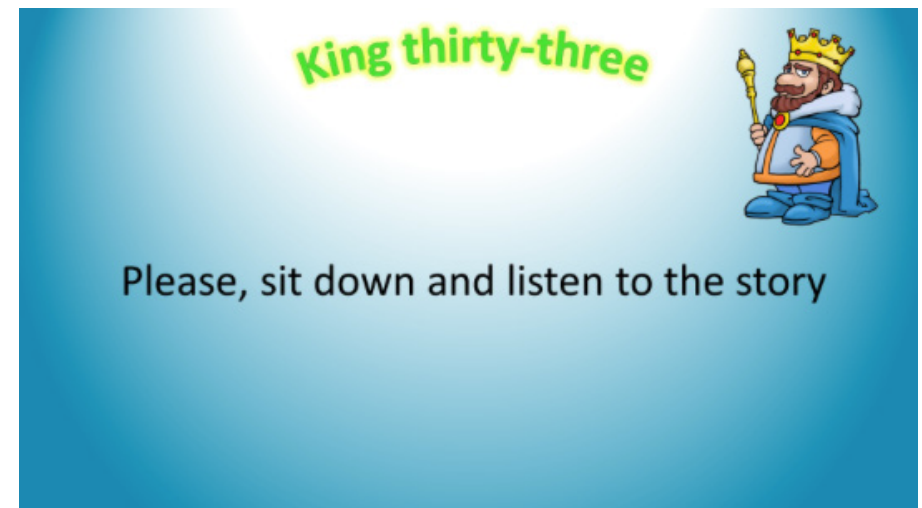
Skriv ut smileys med olika uttryck:

EXTRAMATERIAL

AKTIVITET 2 - BILDER

AKTIVITET 2 - SAGAN OM KUNG TRETTIOTRE

(översatt från La favola del re Trentatrè di Claudio Imprudente)

Det var en gång en kung som hette Trettiotre.

En dag tänkte Trettiotre att en kung måste vara rättvis mot alla.

Han kallade till sig Sberleffo, hovets gycklare: "Jag vill vara en rättvis kung," sade Trettiotre till sin gycklare, "så att jag skiljer mig från de andra kungarna. Jag ska vara en bra kung."

"Bra idé, ers majestät," svarade Sberleffo med ett hånleende. Kungen var nöjd med hans godkännande och lät honom gå.

"I mitt kungarike," tänkte kungen, "måste alla vara likställda och behandlas likadant."

Där och då bestämde Trettiotre att jämlikheten skulle börja i hans kungliga palats.

Han tog kanariefågeln från silverburen och lät honom flyga ut genom fönstret. Kanariefågeln tackade honom och försvann glatt upp i skyn.

Nöjd med sitt beslut, tog Trettiotre upp guldfisken ur kristallskålen och gjorde samma sak som han gjort med kanariefågeln, men den stackars fisken föll ner och dog.

Kungen var förundrad och tänkte: "Synd för honom, han

kanske inte gillade rättvisa.”

Han kallade till sig sin gycklare för att diskutera saken. Sberleffo lyssnade på historien med stor respekt och föreslog att han skulle ändra taktik.

Alltså tog Trettiofire forellerna ur fontänen i trädgården och kastade ut dem i floden: forellerna hoppade glatt ut.

Sedan tog han koltrasten från den gyllene buren och kastade ner honom i floden, men den här gången dog koltrasten.

”Dumma koltrast,” tänkte Trettiofire, ”han tyckte inte om rättvisa.” Och han kallade till sig Sberleffo igen för att be honom om råd.

”Nå!” skrek kungen argt, ”hur ska jag kunna behandla alla lika?”

”Ers majestät,” sade Sberleffo, ”för att kunna behandla alla lika är det först och främst viktigt att inse att alla skiljer sig från varandra. Rättvisa är inte att ge samma sak till alla, utan att ge alla det de behöver.”

HERE COMES THE ARISTOTELE WITH HIS CLAIM:

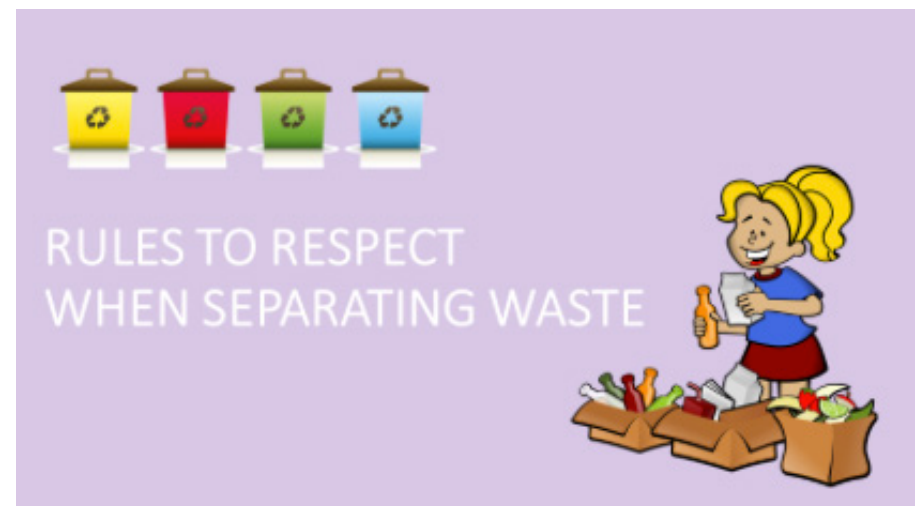
IN THE SAME WAY AS PEOPLE, WHEN THEY REACH THEIR FULL DEVELOPMENT, THE BEST OF ALL CREATURES, WITHOUT LAW AND JUSTICE IS WORST OF ALL...

HERE COMES THE CONFUCIUS WITH HIS CLAIM:

KINDNESS RETORT WITH
KINDNESS, BUT EVIL
RETORT WITH JUSTICE.

AKTIVITET 3 - KORT

RULES TO RESPECT WHILE PLAYING IN PLAYGROUND OR PARKS

RULES TO RESPECT WHEN WALKING DOWN THE STREET

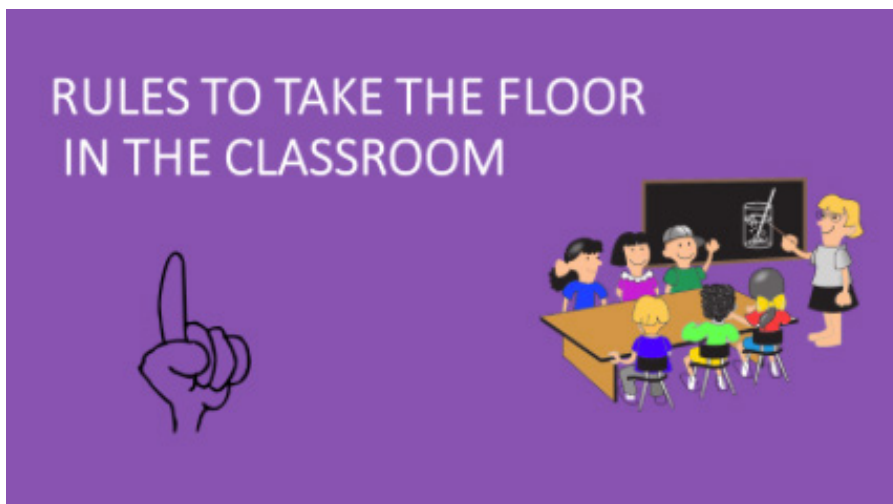
RULES TO RESPECT DURING A TRIP

RULES TO RESPECT WHILE YOU ARE AT THE LIBRARY

DOKUMENT

Eurydice Brief Citizenship Education at School in Europe 2017 – Authors EACEA: Isabelle De Coster Emmanuel Sigalas With the contribution of Sogol Noorani and Elin McCallum (external expert)

Layout and graphics: Patrice Brel – EC-04-18-086-EN-C (paper) EC-04-18-086-EN-N (PDF) ISBN 978-92-9492-708-8 (paper) ISBN 978-92-9492-709-5 (PDF) doi:10.2797/818387 (paper) doi:10.2797/778483 (PDF) © Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, 2018

Manuale per insegnare nella diversità Guida pratica, con strumenti, metodi e migliori esperienze, per insegnare A cura di: Zora Popova, Roberta Medda-Windischer, Marta Jiménez-Rosano, Cor van derMeer, ViktoriaMatovskaya, MarlousVisser, HeshaniJayaratne ISBN: 978-88-98857-45-6 2018

Det finns lämpliga exempel (på engelska) på moraliska dilemman för skolbarn på:

<https://prezi.com/tklf4b5rkukp/moral-dilemmas-in-school-age-children/>

Det finns mer information och exempel (på franska) för att implementera aktiviteterna på:

<http://www.entre-vues.net/wp-content/uploads/2018/05/110-le-on-pour-le-secondair-1.pdf>

Du hittar lärarmanualen för originalspelet på:

http://www.ethics-education.eu/tools/Justice_9_11_TeacherManual_WhatIsJustice_EN.pdf

SJÄLVKONTROLL

Läroplan

Självkontroll tillåter oss att kontrollera våra impulser och hjälper oss framåt mot våra personliga mål samtidigt som vi respekterar andra. Att lära sig självkontroll börjar i barndomen genom utvecklingen av emotionella och sociala färdigheter: förståelse och kontroll av känslor, motstånd mot frestelse, tolerans mot frustration samt, uthållighet. Övning och erfarenhet gör det möjligt att utveckla självkontroll. När vi möter svåra situationer är det viktigt att lära sig att ta ett steg tillbaka och kontrollera sin aggression. Lärande om självkontroll underlättas av en stödjande miljö både i skolan och hemmet. Generellt sätt är ett kooperativt förhållningssätt att föredra framför ett

INNEHÅLL

Modul 2

SJÄLVKONTROLL	
Huvudbudskap	24
INTRODUKTION	25
Huvudmål	26
INSTRUKTIONER	26
Pedagogisk vägledning och tips	27
AKTIVITETER	
Aktivitet 1	
Min nivå av självkontroll	28
Aktivitet 2	
Stroop-testet	30
Aktivitet 3	
Visa en rolig video	31
SAMMANFATTNING	33
Reflektion	33
Återblick	33
SLUTSATS	34
UTVÄRDERING	34
ÖVRIGT MATERIAL	34

INTRODUKTION

Självkontroll är vår förmåga att kontrollera våra tankar och önskningar. Det kan uttryckas på flera sätt, till exempel koncentrationsförmåga, självdisciplin eller viljestyrka.

Det finns tre kategorier av självkontroll:

Hämningskontroll ("Jag borde inte"), som handlar om att inte göra något som du vill göra.

Aktiveringskontroll ("Jag ska"), som avser att göra något som du faktiskt inte vill göra.

Grit, som hänvisar till förmågan att arbeta mot långsiktiga mål och drömmar, t.ex. en utbildning.

Självkontroll är vår förmåga att kontrollera våra tankar och önskningar. Det kan uttryckas på flera sätt, till exempel koncentrationsförmåga, självdisciplin eller viljestyrka.

Det finns tre kategorier av självkontroll:

Hämningskontroll ("Jag borde inte"), som handlar om att inte göra något som du vill göra.

Aktiveringskontroll ("Jag ska"), som avser att göra något som du faktiskt inte vill göra. Grit, som hänvisar till förmågan att arbeta mot långsiktiga mål och drömmar, t.ex. en utbildning.

Självkontroll har troligen utvecklats för att hämma primitiva instinkter eftersom mänskliga samhällen har blivit avancerade. Således är självkontroll en kompetens som vi kan träna. Forskning visar att självkontroll och intelligens är två grundläggande kompetenser i förhållande till hur människor hanterar jobbsituationer, familj, livsstilssjukdomar, sport,

brottslighet osv. Ofta är dessa faktorer relaterade till begreppet "att leva ett bra liv".

Vissa studier visar också att om barn har lärt sig självkontroll före 6 års ålder kommer de att klara sig bättre i livet. Det är viktigt att vuxna hjälper barn att träna sin självkontroll. Det kräver självkontroll för att gå i skolan, följa klassen, samarbeta med vänner, göra läxor, följa regler och senare i livet för att genomföra en utbildning, gå till jobbet och hantera många andra utmaningar. Grundskolan har idag mer självbestämmande, fler valmöjligheter och mer teknik, vilket ställer större krav på det enskilda barnets självkontrollnivå. Intelligens kommer alltid att vara en bra förutsättning för framgång, men psykologen Rune Kappel har märkt att kraven på skolbarnen i allt högre grad innebär självkontroll. Tidigare generationer använde främst sin intelligens när de löste skoluppgifter, men idag fokuserar de didaktiska metoderna på differentierat lärande, kreativitet och nyfikenhet, aktivt deltagande, kritiskt tänkande och lärande genom lek. Detta är inlärningsperspektiv som kräver en stor nivå av självkontroll.

Idag står människor inför en enorm mängd val dagligen, vilket är utmattande. Detta påverkar helt enkelt vår självkontroll. Men om "depån" för självkontroll gradvis töms, vilket kan ligga utanför vår medvetenhet, kan det fyllas på nytt på många sätt. Sömn, pauser, avkoppling, ett gott skratt, måltider och fritid är bra exempel. Meditation, vandringar och praktiska uppgifter som en person gillar att delta i är andra sätt att ladda batterierna på. Undervisning och utbildning av barn och ungdomar i självkontroll är ett kraftfullt vapen när det gäller att förebygga våldsbejakande radikaliserings. Faktum är att barn som har en hög grad av självkontroll har möjlighet att reglera sig utan extern kontroll. Men själv-

kontroll är inte den enda faktorn i förebyggandet av våldsbejakande radikaliserings. Det är kombinerat med en individs moraliska filter och förståelse för "rätt" och "fel" handlingar, sociala relationer, öppenhet gentemot människors mångfald

Huvudmål

Intentionen med det innehåll och material som föreslås i läroplanen (och därmed i denna fortbildningsmodul om "självkontroll") är, liksom med spelet, att ge lärare och pedagoger instruktioner och verktyg som är färdiga att användas och som guidar på ett sammanhängande sätt mot förebyggande av radikaliserings.

Läroplanens 5 teman (moral, självkontroll, inkludering och mångfald, kritiskt tänkande och förebygga och lösa konflikter) är viktiga ingredienser i ett inkluderande samhälle. De bör internaliseras i ett tidigt skede av individuell självutveckling. Stronger Together föreslår en metod som lär ut dem på ett sammanhängande och anpassat sätt (se ytterligare information i handboken).

Mer specifikt kommer denna modul att introducera eleverna för självkontroll som en kompetens de redan har och kan utveckla. Den kommer att fokusera på att skapa en dialog om självkontroll som:

- ☞ uppmuntrar elevernas reflektioner om sin egen självkontroll och ger dem kunskap att relatera (bristen på) självkontroll till vissa handlingar;
- ☞ ger kunskap och övningar som kan inspirera eleverna i deras pedagogiska och personliga utveckling;

☞ inkluderar praktiska aktiviteter där eleverna kan träna sin självkontroll;

☞ ger eleverna insikt i det faktum att självkontrollens "depå" måste fyllas på och ger olika förslag på hur detta kan

Instruktioner

Under modulen kommer eleverna att presenteras för självkontroll genom dialoger, diskussioner och självreflektioner kring temat. Det kommer att ge eleverna insikt i vad självkontroll är, hur det kan påverka människors beteende, i vilken utsträckning eleverna har självkontroll, varför det är viktigt att träna sin självkontroll och hur de kan träna det. Modulen är uppbyggd enligt följande struktur:

- ☞ Introduktion
- ☞ Aktiviteter eller övningar
- ☞ Sammanfatta och utvärdera

Modulen inleds med en kort introduktion till temat: självkontroll, där eleverna genom dialog utvecklar en affisch om sin förståelse och definition av självkontroll. Läraren behöver ett A3-papper och post-it lappar för introduktionen.

Därefter kan läraren välja de aktiviteter som hon / han vill prova med klassen. Aktiviteten varierar i komplexitet, målgruppens årskurs (4: e, 5: e eller 6: e klass) och de olika underkategorierna av självkontroll.

Slutligen kommer klassen att dra slutsatser kring modulen, med fokus på vad de har lärt sig från aktiviteterna i förhållande till deras förståelse av självkontroll.

Introduktionen till temat tar sin utgångspunkt i elevernas egen kunskap om ämnet och kommer att baseras på dialoger. Nyckelord från elevernas dialoger och diskussioner kommer att skrivas på post-it lappar och sättas på en affisch. Läraren kommer att leda eleverna genom de olika övningarna och fördjupa diskussionerna vid behov.

Läraren förklarar att dagens tema är självkontroll. Om det behövs (beroende på ålder) kan läraren introducera temat på två minuter genom att referera till huvudbudskapet och målen (ovan) och förklara dem för klassen samt koppla ihop dem med de föreslagna aktiviteterna (nedan).

Läraren sätter sedan upp ett papper(A3 eller större) eller använder tavlan och skriver modulens tema Självkontroll högst upp. Läraren delar ut post-it lappar och ber eleverna i par (de som sitter bredvid varandra) att reflektera över frågan: Vad är självkontroll för dig? De har två minuter på sig att diskutera frågan. Eleverna skriver ner nyckelord under samtalet. Därefter ber läraren dem att vända sig till paret bredvid dem (så att de nu är fyra) och diskutera sina definitioner och skriva ner nya nyckelord om några sådana dyker upp. Eleverna har ytterligare en minut på sig för att göra det. Sedan öppnar läraren upp för en tio minuter lång klassdiskussion som bygger på deras samtal och frågor: Vad är självkontroll för dig? Viktiga ord läggs till på planschen vartefter eleverna presenterar sina uppfattningar av temat. Lärarens deltar aktivt i diskussionen, kommer med inlägg som höjer diskussionens kvalitet och bjuder in eleverna att reflektera mer över ämnet.

Lärarens inlägg och reflektion kan baseras på introduktionen och den övergripande kontexten för temat. Dvs. läraren kan relatera till definitionen av självkontroll som vår förmåga att kontrollera våra tankar och önskemål och tre kategorier av självkontroll:

- ☞ Hämningskontroll ("Jag borde inte"), som avser att inte göra något som du vill göra.
- ☞ Aktiveringskontroll ("Jag ska"), som avser att göra något som du faktiskt inte vill göra.
- ☞ Grit, som hänvisar till förmågan att arbeta mot långsiktiga mål och drömmar, t.ex. en utbildning.

Pedagogiska tips och vägledning

Modulen tar utgångspunkt i dialogbaserad utbildning som syftar till att bjuda in eleverna att utforska självkontroll med nyfikenhet och öppenhet. Dialogerna ska skapa engagemang och reflektioner på individ- och gruppnivå eftersom det bygger på elevernas tankar om och upplevelser av självkontroll. Läraren är moderator för dialogerna, det är hennes uppgift att leda eleverna genom dialogerna, lyssna noga till deras reflektioner, uppmuntra dem och ha i åtanke de kommande stegen. Modulen är indelad i en introduktion, aktiviteter och sammanfattning & utvärdering, och har en detaljerad beskrivning med frågor såväl som olika aktiviteter för att ge upphov till diskussioner. Den avser att hjälpa läraren att moderera dialoger och aktiviteter.

ACTIVITY 1

Min nivå av självkontroll

Årskurs 4

35 min.

A4-papper och pen-
na till alla elever

Klassrum

Beskrivning av aktiviteten

Läraren ger alla elever ett tomt A4-papper. Han / hon ber eleverna göra en linje och ber eleverna att skriva: "Har mycket självkontroll" i ena änden av linjen och "Besitter lite självkontroll" i den andra änden av linjen (se nedan)

Besitter lite självkontroll Har mycket självkontroll

Läraren ber eleverna reflektera individuellt på följande fråga: Vem har mest självkontroll i din familj, vem har minst självkontroll och varför?

Eleven anger med ett märke och namn, var hans eller hennes familjemedlemmar, inklusive sig själva, placeras på linjen.

Instructions

Läraren ber eleverna stå upp och bilda en fysisk linje. Den ena änden av linjen representerar en låg nivå av självkontroll och den andra änden av linjen representerar en hög nivå av självkontroll. Eleverna måste placera sig i linjen baserat på sin nivå av självkontroll idag. Eleverna måste kunna ange skäl för sin placering i raden. Läraren ser till att eleverna finner en plats på ett lugnt sätt och att eleverna med mindre självkontroll inte känner sig utsatta. Detta kan göras genom att gratulera de elever som kan erkänna att de kan ha en låg nivå av självkontroll, och genom att låta eleverna veta att självkontroll är något som kan tränas, och därför kan linjen se annorlunda ut om ett par år.

När eleverna har gjort den första raden, säger läraren att detta är den aktuella ögonblicksbilden av hur eleverna ser på sin självkontroll idag, men självkontroll kan förändras beroende på situationen. Hur ser linjen ut, om rubriken är : nivå av självkontroll när du står i kö?

Eleverna byter positioner. Vem har mest självkontroll när det gäller att inte prata innan läraren ger dig frågan?

Eleverna byter positioner igen. Och vem har mest självkontroll när de sätter upp ett mål (t.ex. att spara pengar i en månad för att köpa något)? Eleverna byter positioner igen. Läraren kan lägga till andra frågor.

Eleverna uppmanas att sitta ner igen, och läraren slår sig sammanfattar genom att diskutera hur många som bytte positioner och varför de gjorde det och vem stannade på samma position och varför.

Läraren frågar eleverna vad konsekvenserna av att ha låg självkontroll kan vara? Hur reagerar de när de i en situation har låg självkontroll? Vad är problemet med detta beteende? Varför är det viktigt att träna det? Vilka är fördelarna med att utveckla självkontroll?

Läraren skriver elevernas uttalanden på tavlan (uppdelat i problem / reaktioner / lösningar relaterade till självkontroll och viktiga funktioner i självkontroll).

Temaaktivitetens relevans för temat

Denna aktivitet är relevant för temat självkontroll, eftersom den inbjuder eleverna och deras klasskamrater att reflektera över sin nivå av självkontroll i olika situationer. Aktiviteten är avsedd att ge eleverna en bättre förståelse av begreppet självkontroll, få dem att reflektera över sin egen självkontroll och hur / när de utövar den i det dagliga livet (i skolan). Eleverna kommer att lära sig att självkontroll kan tränas, och det rekommenderas att läraren provar en aktivitet för att visa hur.

Förväntat resultat

Denna aktivitet tränar eleverna i den första punkten av modulens mål:

- ☞ Aktivitera elevernas reflektioner om sin egen självkontroll och få dem att relatera (bristen på) självkontroll till vissa handlingar.

Eleverna förväntas få en bättre förståelse för vad självkontroll är och bli medvetna om sin egen nivå av självkontroll och hur det kan skilja sig åt i olika situationer. I slutet av aktiviteten kommer eleverna att veta att självkontroll inte är en statisk kompetens, utan en som de kan träna och utveckla under hela sitt liv. Eleverna har diskuterat varför självkontroll är viktigt, särskilt genom att diskutera konsekvenserna av att ha en låg nivå av självkontroll (dvs våldsamt beteende, fusk, att vara ointresserad, att vara ovänlig, ofokuserad, bristande omdömesförmåga etc.).

Kommentarer

Det är relevant att kombinera denna reflekterande aktivitet med en aktivitet där eleverna aktivt tränar självkontroll (se nedan).

ACTIVITY 2

Strooptestet

Årskurs 5

30 min.

En dator och en
projektor/smartboard
för att visa en Power
Point

Klassrum

Beskrivning av aktiviteten

Strooptestet är en övning där färgord visas i olika färger på en powerpoint-bild. Så här:

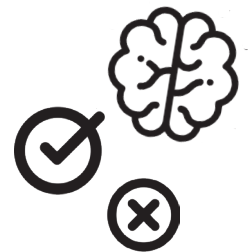
Blå	Röd	Grön	Svart
Grön	Röd	Blå	Svart
Svart	Blå	Grön	Röd
Grön	Grön	Svart	Blå

Instructions

På den översta raden motsvarar orden (blå, röd, grön och svart) med färgen orden har. I nästa rader gör de inte det, och det blir knepigt. Läraren pekar på ett ord och eleverna säger ordets färg högt tillsammans. I början kommer ordet och färgen att motsvara, men sedan förändras det och ordets färg och färgens ord blir olika. Eleverna måste kontrollera sin instinktiva önskan att läsa ordet högt istället för att säga ordets färg. Detta är svårare än det verkar. Läraren växlar snabbare och snabbare mellan orden.

Efter aktiviteten diskuterar de om det var svårt, roligt, en utmaning och varför? Eleverna och läraren kommer att diskutera konsekvenserna av att kontrollera sina impulser (fördelar och nackdelar) och i vilka sammanhang det kan vara användbart.

Aktivitetens relevans för temat

Denna aktivitet fokuserar på att träna elevernas förmåga att kontrollera sina impulser. Det kan kopplas till den kategori självkontroll som kallas hämningskontroll ("Jag borde inte"), som hänvisar till att du inte gör något som du vill göra. Fördelarna med denna aktivitet är ett enkelt och roligt sätt att uppmärksamma impulser och ett sätt att träna dem.

Förväntat resultat

Strooptestet förväntas:

- ☞ Aktivera elevernas reflektioner om sin egen självkontroll och få dem att relatera (bristen på) självkontroll till vissa handlingar.
- ☞ Tillhandahålla kunskap och aktiviteter som kan inspirera eleverna i sin egen utbildning och personliga utveckling.
- ☞ Inkludera praktiska aktiviteter för hur eleverna kan träna sin självkontroll.

Strooptestet ska ge eleverna en praktisk upplevelse av vad självkontroll kan vara och hur de kan träna det. Denna aktivitet är särskilt tänkt att göra eleverna medvetna om svårigheterna med att kontrollera sina impulser och leda till en diskussion om varför det kan vara användbart att kontrollera sina impulser i ett visst sammanhang, och när de gör det i sitt dagliga liv.

Kommentarer

Genom en dialog kommer läraren att diskutera innebörden av att kontrollera sina impulser och i vilka sammanhang det kan vara användbart.

AKTIVITET 3

Visa en rolig video

årskurs 6

45 min.

En smartboard, en dator / bärbar dator och en övning (läraren väljer ämnet för övningen, det kan vara uträkningar eller korsord,

Klassrum

Beskrivning av aktiviteten

Läraren introducerar eleverna till ett test av självkontroll och han / hon delar klassen i fyra grupper om 5-7 elever (1/4 av eleverna i klassen). När grupperna har skapats introducerar läraren dem för aktiviteten. Grupperna kommer i tur och ordning att vända sig mot skärmen och vända ryggen mot skärmen. Eleverna som är vända mot skärmen får slappna av, medan eleverna med ryggen mot skärmen måste lösa en uppgift och inte får vända ansiktet mot skärmen innan läraren säger till dem. Läraren delar ut övningarna till alla elever.

Beskrivning av aktiviteten

Därefter väljer han / hon den första gruppen som börjar titta på videon och han / hon spelar upp videon, dvs en av Mr Be-ans program). (<https://www.youtube.com/watch?v=DF-IB-kievNw>) Eleverna med ryggen mot skärmen instrueras att inte titta på skärmen alls medan de löser den uppgift som läraren har gett dem. Under videon stannar läraren upp och ber en ny grupp att vända sina ansikten mot skärmen, medan eleverna som tittade på videon, nu vänder ryggen mot den. Läraren ser till att komma runt alla grupper innan videon slutar. När eleverna, som kan se skärmen, börjar skratta, blir aktiviteten svårare och svårare. Efter videon diskuterar eleverna och läraren varför det var svårt, om det krävdes stora ansträngningar av eleverna för att inte titta på skärmen och hur mycket de gjorde av övningen.

Aktiviteten kan starta en diskussion om några av utmaningarna i dagens samhälle, där det finns många saker som kan distrahera oss från de saker vi gör eller vill göra. Om du kan fokusera din uppmärksamhet och inte är lätt att distrahera, kan du arbeta mer effektivt med till exempel läxor.

Aktivitetens relevans för temat

Den här aktiviteten fokuserar på att träna elevernas förmåga att kontrollera och anpassa sina önskemål och att lösa en uppgift, samtidigt som man koncentrerar sig på att inte titta på videon, och uppmanar eleverna att diskutera i vilka situationer denna typ av självkontroll är användbar.

Det kan kopplas till kategorin Hämningskontroll ("Jag borde inte"), som avser att inte göra något som du vill göra. Således tränar denna aktivitet elevernas förmåga att koncentrera sig och motstå andra frestelser för att genomföra aktiviteten.

Förväntat resultat

Aktiviteten uppfyller följande mål för modulen:

- ☞ Aktivera elevernas reflektioner om sin egen självkontroll och få dem att relatera (bristen på) självkontroll till vissa handlingar.

- ☞ Ge kunskap och aktiviteter som kan inspirera eleverna i sin egen utbildning och personliga utveckling.

- ☞ Inkludera praktiska aktiviteter för hur eleverna kan träna sin självkontroll.

Eleverna får en praktisk upplevelse av vad självkontroll kan vara och hur de kan träna det.

Kommentarer

Det är viktigt att läraren gör det klart för klassen att det är en övning, ser till att alla förstår förutsättningarna och att han/hon ser till att alla grupper tittar på videon när det är deras tur. Läraren måste se till att det finns tid att diskutera elevernas upplevelser av aktiviteten (se beskrivning).

Sammanfattning

Efter varje aktivitet och / eller i slutet av modulen uppmanas läraren att avsluta och utvärdera den med eleverna.

Reflektion

Läraren låter eleverna sitta i par och använder strategin ensam-par-alla (EPA), där eleverna börjar med att tänka själv i ungefär 2 minuter på frågor som:

- ☞ Vad är det viktigaste jag har lärt mig?
- ☞ Jag vill lära mig mer om ...
- ☞ Det som förvånade mig mest var ...

Sedan delar eleverna, i par, sina svar och tankar med varandra i cirka 3 minuter. Lektionen avslutas med en gemensam diskussion på cirka 5 minuter ledd av läraren som kan omformulera ovanstående frågor. Läraren håller reda på tiden.

Återblick

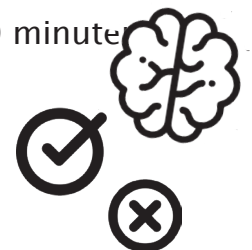
Först kan läraren gå igenom hela modulen och påminna om viktiga fakta som kom upp under inlärningsprocessen, omformulera viktiga lärdomar som eleverna tagit till sig och berätta om elevernas erfarenheter och diskussioner, o.s.v.. Det kan leda till en dialog i klassen om vad som är viktigt att komma ihåg, att lära sig eller öva på i förhållande till självkontroll. Läraren kan fördjupa debatten med följande frågor:

- ☞ Vad behöver du behärska när du är i klassen, och varför måste du vara bra på det här?
- ☞ Vad var det du var tvungen att kontrollera under aktiviteterna (impulser, önskningar, uthållighet etc.)?
- ☞ På vilket sätt är aktiviteterna användbara för att träna på självkontroll?
- ☞ Hur kan du träna på självkontroll i ditt dagliga liv och varför är det viktigt att göra det?
- ☞ Vilka är styrkorna och svagheter i din egen självkontroll?
- ☞ Hur kan/använder du självkontroll i ditt dagliga liv?

Samtidigt går läraren tillbaka till planschen med de post-it lappar som eleverna skrev i början av modulen. Läraren skriver ner elevernas återblick på planschen gällande vad de har lärt sig om självkontroll. Sedan läser hon / han innehållet högt. Först hur eleverna definierade självkontroll och sedan det viktigaste de lärt sig efter modulen. Alltså har klassen nu en egen plansch som definierar självkontroll och deras lärdomar om självkontroll.

Tiden för återblicken bör inte överstiga 10 minuter.

Slutsats

Utifrån planschen samt huvudbudskapet och målen för modulen (ovan) kan läraren summera viktiga lärdomar från modulen på max 5 minuter. Läraren kommer också att kunna nämna aspekter av självkontroll som eleverna inte har berört, eller lagt märke till och fokusera på dessa vid ett framtida tillfälle.

Utvärdering

Efter varje aktivitet och / eller i slutet av modulen uppmanas läraren att sammanfatta och utvärdera den med eleverna.

Låt smileysarna cirkulera i klassrummet. Varje elev kan välja en och kommentar sin utvärdering av modulen om han / hon vill.

Skriv ut smileys i olika stämningar:

YES

I am not sure

Not at all

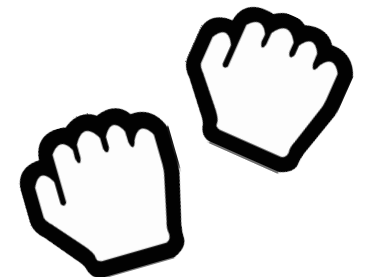
Övrigt material

DOKUMENT

Baumeister, R.F. & Tierney, John. 2011.
Will power- Rediscovering the Greatest Human Strength.
The Penguin Press, New York.

Hernstein, R. J.& Murray, C. 2010.
The Bell-Curve: Intelligence and Class Structure in American Life. Free Press

Mc Gonigal, Kelly. 2011.
The Willpower Instinct: How Self-Control Works, Why It Matters, and What You Can Do to Get More of It. Avery.

INKLUDE- RING & MÅNGFALD

Läroplan

Våra samhällen är blandade och öppna för mångfald, detta är en del av våra gemensamma värderingar. I vår historia har försök till etnisk och religiös rensning orsakat mycket elände. Att leva tillsammans med våra skillnader är mer en möjlighet än ett hot. Att lära sig leva tillsammans kräver att man antar en positiv inställning och utvecklar specifika färdigheter: öppenhet, dialog, respekt, solidaritet och ansvar. Utöver våra skillnader, som berikar varandra, är vi alla människor med gemensamma grunder: behov av erkännande, kärlek, respekt, vänskap, det är det som

Innehåll

Modul 3

INKLUDERING OCH MÅNGFAL	
Huvudbudskap	35
INTRODUKTION	36
Huvudmål	36
INSTRUKTIONER	37
Pedagogisk vägledning och tip	37
AKTIVITETER	
Aktivitet 1	
Det är så jag vill kallas	38
Aktivitet 2	
Identitetsmoleky	39
Aktivitet 3	
Citronlande	41
SAMMANFATTNING	43
Reflektion	43
Återblick	43
SLUTSATS	43
UTVÄRDERING	44
ÖVRIGT MATERIAL	44

INTRODUKTION

Genom att lyfta fram ämnet inkludering och mångfald syftar vi till att förbättra sammanhållningen i vårt demokratiska samhälle. Ändå konfronteras vi, dvs skolan, med negativa fenomen som fördomar och diskriminering. Lärarna bör ta upp detta ämne och göra det möjligt för eleverna att diskutera det. Lärare kan å ena sidan adressera individen och dess fördomar och arbeta till exempel med identitetsfrågor. Å andra sidan är maktstrukturerna i vårt samhälle under fördomarna viktiga. Därför är det värt att uppmärksamma diskrimineringsmekanismer, dvs. behandlingen av minoriteter.

Så det finns en dubbel strategi som främjar mångfald och samtidigt hanterar de faktorer som kan hindra ett sammanhållet samhälle.

Huvudmål

Intentionen med det innehåll och material som föreslås i läroplanen (och därmed i denna fortbildningsmodul om "inkludering och mångfald") är, liksom med spelet, att ge lärare och pedagoger instruktioner och verktyg som är färdiga att användas och som guidar på ett sammanhängande sätt mot förebyggande av våldsbejakande radikaliserings.

Läroplanens 5 teman (moral, självkontroll, inkludering och mångfald, kritiskt tänkande och förebygga och lösa konflikter) är viktiga ingredienser i ett inkluderande samhälle. De bör internaliseras i ett tidigt skede av individuell självutveckling. Stronger Together föreslår en metod som

lärt ut dem på ett sammanhängande och anpassat sätt (se ytterligare information i handboken).

Mer specifikt är de viktigaste målen för denna modul om "inkludering och mångfald":

Att vara medveten om den egna identiteten; den egen identiteten spelar en viktig roll i det individuella livet eftersom det hjälper till att ta ansvar för ens sina handlingar och beteende under alla omständigheter.

Att vara medveten om mångfald och fördomar; mångfaldsmedvetenhet hjälper till att inse att grupper, arbetsplatser, samhällen etc. blir mer mångskiftande. Medvetenhet om fördomar kan hjälpa till att känna igen och bekämpa stereotyper.

Att arbeta aktivt för mångfald och inkludering: genom att lära sig om möjligheterna till aktivt engagemang för mångfald och inkludering blir eleverna stärkta i att skapa

Mångfald står för en positiv bild av fenomenet personlig mångfald. Det beskrivs av skillnader och likheter mellan människor – dessa blir allt viktigare i samhällen och organisationer. Sex primära dimensioner av mångfald kallas kärndimensioner: funktionshinder, etniskt ursprung, kön, sexuell läggning och religion eller tro.

Begreppet inkludering avser en uppskattande och konstruktiv inkludering av alla olikheter inom en organisation eller samhälle. De strukturella och sociala förhållandena bör utformas så att de kan utvecklas och på bästa möjliga sätt.

Instruktioner

Introduktionen till temat tar sin utgångspunkt i elevernas egen kunskap om ämnet och kommer att baseras på dialoger. Nyckelord från elevernas dialoger och diskussioner kommer att skrivas på post-it lappar och sättas på en affisch. Läraren kommer att leda eleverna genom de olika övningarna och fördjupa diskussionerna vid behov.

Läraren förklarar att dagens tema är Inkludering & Mångfald. Om det behövs (beroende på ålder) kan läraren introducera temat på två minuter genom att referera till huvudbudskapet och målen (ovan) och förklara dem för klassen samt koppla ihop dem med de föreslagna aktiviteterna (nedan).

Läraren sätter sedan upp ett papper (A3 eller större) eller använder tavlan och skriver modulens tema Inkludering & Mångfald högst upp. Läraren delar ut post-it lappar och ber eleverna i par (de som sitter bredvid varandra) att reflektera över frågan: Vad är

Mångfald för dig?

De har två minuter på sig att diskutera frågan. Eleverna skriver ner nyckelord under samtalet. Därefter ber läraren dem att vända sig till paret bredvid dem (så att de nu är fyra) och diskutera sina definitioner och skriva ner nya nyckelord om några sådana dyker upp. Eleverna har ytterligare en minut på sig för att göra det. Sedan öppnar läraren upp för **eratio** minuter lång klassdiskussion som bygger på deras samtal och frågor:

Vad är Inkludering & Mångfald för dig?

Viktiga ord läggs till på planschen vartefter eleverna presenterar sina uppfattningar av temat. Läraren deltar aktivt i diskussionen, kommer med inlägg som höjer diskussionens

Pedagogiska tips och vägledning

Lärmetoderna ingår i beskrivningen av aktiviteten.

AKTIVITET 1

Det är så jag vill kallas

Årskurs 4

45 min.

Arbetsblad "Så vill jag kallas" (mall i Extramaterial), utrymme för att arbeta i par och grupper

Klassrum

Instruktioner

Namnet är en viktig del av vår identitet. Genom att prata om sitt namn och titta på det från olika vinklar utforskar eleverna sin identitet.

Varje elev får ett arbetsblad med följande påståenden och ombeds fylla i det. Här är några kommentarer och exempel på svar.

Kalkylblad: Så vill jag kallas

Mitt namn: Jag gillar mitt namn eftersom (dvs. det är namnet på min farbror, det låter coolt, det är kort.)

Jag skulle vilja ha ett annat namn! Om ja, vilket och varför? (Här har eleverna som inte gillar sitt namn möjligheten att tänka på ett nytt namn och på så sätt lägga till ett positivt inslag till sin identitet.)

Jag har ett smeknamn och det är (Smeknamn kan vara trevliga eller menade. Här kan eleven välja om han / hon vill ta itu med den negativa sidan av smeknamn.)

Det är så jag vill kallas ... (Denna fråga ger eleverna möjlighet att uttrycka hur de vill bli kallade av sina klasskamrater. Det kan vara det riktiga namnet, ett nytt namn, en beskrivning (dvs. smart tjej) eller ett smeknamn.)

Jag vill aldrig någonsin höra det igen! (Denna fråga ger eleverna möjlighet att uttrycka hur de inte vill kallas, dvs öknamn eller fel uttal.)

Eleverna sätter sig i par och diskuterar sina svar. Efter det samlas de i helklass och eleverna kan, om de vill, dela med sig av vad de har skrivit under "så vill jag kallas".

Reflektion och återblick
Frågor för diskussion:

- ☛ Vad tyckte du om aktiviteten?
- ☛ Lärde du dig något nytt?
- ☛ Hur känns det om en person hittar på ett öknamn till någon annan?
- ☛ Vad kan vi göra för att stoppa detta?

Aktivitetens relevans till temat

Aktiviteten hänvisar till modulens tre mål, självmedvetenhet, att vara medveten om den egna identiteten, vara medveten om mångfald och fördomar samt att arbeta aktivt för mångfald och delta i interkulturell inkludering.

Förväntat resultat

Skapa en stark känsla av självidentitet, stärka självförtroendet och kopplingen till sitt namn. Öka medvetenheten om diskriminering. Förbättra samarbetet i klassen. Främja ömsesidigt samarbete baserat på respekt och förståelse.

Kommentarer

Aktiviteten är en introduktion till modulens teman. Det är upp till läraren hur "djupt" han / hon vill diskutera svåra och kontroversiella ämnen.

AKTIVITET 2

Identitetsmolekyl

Årskurs 5

45 min.

Arbetsblad "Identitetsmolekyl",
blädderblock /tavla , utrymme för
gruppdiskussion

Klassrum

Instruktioner

STEG 1.

Enskilt arbete med arbetsblad:

Varje elev får ett arbetsblad och uppmanas att fylla i det – mallar finns i Extramaterial. De skriver sitt namn i mittcirkeln. Sedan ska de skriva grupper de tillhör i de andra cirkarna. Läraren kan ge exempel på grupper som han / hon tillhör, dvs grupp lärare, grupp cyklister, grupp människor som bär glasögon, grupp människor som gillar att lyssna på musik, grupp fäder / mödrar, grupp människor som har förkylning idag, grupp människor som har syskon. Han / hon ska säga att man kan lägga till fler grupper (cirklar) eller bara fylla i 3 istället för 5 cirklar.

STEG 2.

Gruppdiskussion:

Eleverna sätter sig i små grupper (3–4 personer i varje grupp). I slutet av övningen gör en elev per grupp en lista och samlar ihop alla de olika grupptillhörigheterna (utan namn) som eleverna har föreslagit. Han / hon överlämnar den till läraren. Samtidigt diskuterar de andra eleverna frågorna i arbetsbladet. Medan eleverna diskuterar förbereder läraren en lista med olika grupptillhörigheterna och skriver dem på blädderblocket/tavlan. När diskussionstiden är över introducerar han / hon Stå-upp-övningen.

STEG 3.

Stå-upp-övning:

Läraren förklarar att man ska stå upp när man känner att man tillhör gruppen. Sedan läser läraren långsamt högt de olika grupperna, den ena efter den andra. Eleverna ska inte prata, bara stå upp, titta runt vem som också står och sitta ner igen. Sedan fortsätter läraren med reflektion och återblick.

Aktivitetens relevans för tema

Aktiviteten hänvisar till syftet med modulen, att vara medveten om den egna identiteten, vara medveten om mångfald och fördomar och arbeta aktivt för mångfald och inkludering.

Förväntat resultat

Reflektera över sin identitet, se likheter och skillnader i grupper, reflektera över tillhörighet till olika grupper.

Kommentarer

Läraren kan betona att de nämnda grupperna bara är en ögonblicksbild för att undvika att pressa eleverna.

Reflektion & återblick

Efter stå-upp-övningen

diskuterar eleven några eller alla följande frågor i helklass:

☝ Har någon upplevt något nytt eller överraskande om sig själv?

☝ Hur kändes det att vara en del av en större grupp som stod upp?

☝ Hur kändes det att vara ensam eller del av en mindre grupp som stod upp?

☝ Vad kan vi göra för att få alla att vara avslappnade och stolta över att stå upp?

AKTIVITET 3

Citronlandet

Årskurs 6

120 min.

En citron för varje grupp och blädderblock /tavla. En extra frukt för varje grupp samt utrymme för gruppdiskussion

Klassrum

Instruktioner

I den första delen hjälps alla eleverna åt med att samla ihop allmänna kännetecken hos en citron. Mindre grupper får en citron vardera och uppmanas att hitta speciella kännetecken på sin citron för att kunna identifiera den. De ger citronen ett namn och en biografi.

I den andra delen konfronteras denna "personifierade" citron med andra frukter med vissa rykten. Den lilla gruppen ska bestämma hur de ska hantera främmande frukter i Citronlandet.

DEL 1:

Läraren lägger alla citroner på ett bord så att alla kan se dem. Han / hon ber om allmänna kännetecken på citroner (gul, sur, rund etc.) och skriver dem på tavlan.

Eleverna delas in i mindre grupper och varje grupp väljer en citron från bordet.

Grupperna uppmanas att leta efter kännetecken på "deras" citron, så att de kan känna igen den. De ska ge den ett namn och en historia (dvs hur kom den till gruppen). Det är inte tillåtet att ändra eller måla något på citronen.

Efter en liten stund berättar varje grupp historien om sin citron (dvs Detta är Citronella, hon kom från Italien till Broby. Hon reste med lastbil tillsammans med andra citroner ...).

Efteråt samlar läraren in alla citroner och lägger dem på bordet igen. Från varje grupp väljs en person att gå till bordet för att identifiera sin citron. Vanligtvis är det mycket lätt för grupperna att identifiera "sin" citron.

Läraren fortsätter med diskussionen.

Reflektion & återblick

Frågor att diskutera:

- 🐾 Hur identifierade grupperna sin citron?1
- 🐾 Varför var det så lätt?
- 🐾 Har du haft ett första intryck på en person som förändrades efter att du lärde känna honom / henne bättre?
- 🐾 Varför kan stereotyper skada?

DEL 2:

Varje grupp får en annan frukt (äpple, banan, kiwi, etc.). Frukten kommer som nyanländ till Citronlandet.

Denna gång bör gruppen inte studera frukten. De ska avgöra, om de ska bjuda in nykomlingen till Citronlandet.

Gruppen får kort tid att fatta sitt beslut.

Sedan diskuterar grupperna i helklass.

Reflektion & återblick

Frågor att diskutera:

- 🐾 Får den nya frukten komma in i Citronlandet?
- 🐾 Hur långt skulle du låta den nya frukten komma in i ditt liv?
- Kan det vara en vän?
- Skulle du bjuda hem den till dig?
- 🐾 Har du någonsin varit som en främmande frukt i ett Citronland?
- 🐾 Hur får vi människor att känna sig välkomna?
- 🐾 Hur får vi människor att känna sig ovälkomna?

Aktivitetens relevans till temat

Aktiviteten hänvisar till hela syftet med modulen, att vara medveten om den egna identiteten, vara medveten om mångfald och fördomar och arbeta aktivt för mångfald och

Förväntat resultat

Eleverna får reflektera över att generalisering kan vara ett sätt att strukturera stereotyper och verkligheten samt att förstå sambandet mellan stereotyp, fördomar och diskrimi-

Kommentarer

Istället för att använda en andra frukt i del 2 kan läraren ge berättelser med uttalanden till grupperna, som till exempel: "Kiwin bjuder hem din citron på middag. Det är svårt att prata med kiwierna och maten smakar konstigt. Vad ska du

Sammanfattning

Efter varje aktivitet och / eller i slutet av modulen uppmanas läraren att avsluta och utvärdera den med eleverna.

Reflektion

Läraren låter eleverna sitta i par och använder strategin ensam-par-alla (EPA), där eleverna börjar med att tänka själv i ungefär 2 minuter på frågor som:

- 🐾 Vad är det viktigaste jag har lärt mig?
- 🐾 Jag vill lära mig mer om ...
- 🐾 Det som förvånade mig mest var ...

Sedan delar eleverna, i par, sina svar och tankar med varandra i cirka 3 minuter. Lektionen avslutas med en gemensam diskussion på cirka 5 minuter ledd av läraren som kan om-

formulera ovanstående frågor. Läraren håller reda på tiden.

ÅTERBLICK

Först kan läraren gå igenom hela modulen, påminna viktiga fakta som inträffade under inlärningsprocessen, omformulera viktiga lärdomar, relatera elevernas erfarenheter och diskussioner, etc. Det kan leda till en dialog i klassen om vad som är viktigt att hålla i åtanke, att lära sig eller träna i relation till inkludering och mångfald.

Samtidigt går läraren tillbaka till planschen med de post-it lappar som eleverna skrev i början av modulen. Läraren skriver ner elevernas återblick på planschen gällande vad de har lärt sig om inkludering och mångfald. Sedan läser hon / han innehållet högt. Först hur eleverna definierade inkludering och mångfald och sedan det viktigaste de lärt sig efter modulen. Alltså har klassen nu en egen plansch som definierar inkludering och mångfald och deras lärdomar om inkludering och mångfald.

Den totala tiden för återblicken bör inte vara längre än 10

Slutsats

Utifrån planschen samt huvudbudskapet och målen för modulen (ovan) kan läraren summera viktiga lärdomar från modulen på max 5 minuter.

Läraren kommer också att kunna nämna aspekter av inkludering & mångfald som eleverna inte har berört, eller lagt märke till och fokusera på dessa vid ett framtida tillfälle.

Utvärdering

Efter varje aktivitet och / eller i slutet av modulen uppmanas läraren att samla in och utvärdera den med eleverna.

Låt smileysarna cirkulera i klassrummet. Varje elev kan välja en och kommentar sin utvärdering av modulen om han / hon vill.

Skriv ut smileys i olika stämningar:

YES

I am not sure

Not at all

Övrigt material

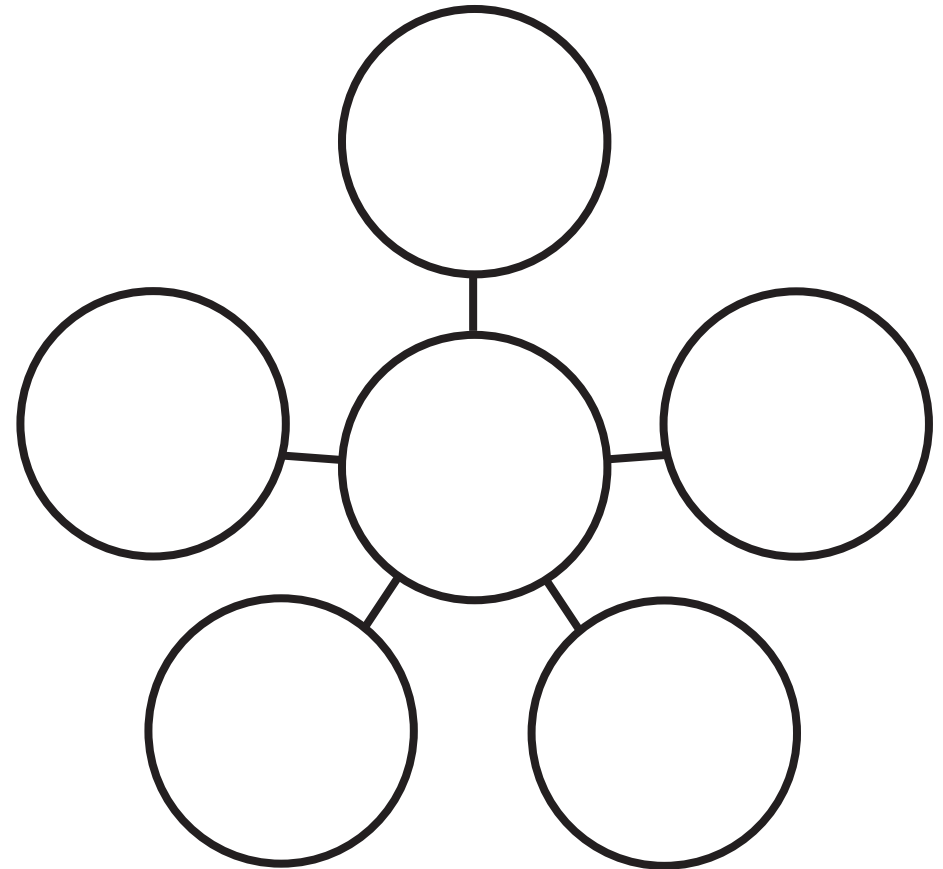
AKTIVITET 1-DET ÄR SÅ JAG VILL KALLAS

1. Mitt namn:
2. Jag gillar mitt namn eftersom
3. Jag skulle vilja ha ett annat namn! Om ja, vilket och varför?
4. Jag har ett smeknamn och det är
5. Det är så jag vill kallas
6. Jag vill aldrig någonsin höra det igen!

AKTIVITET 2 - IDENTITETSMOLEKYL

DEL 1 (ENSKILT ARBETE):

Skriv ditt namn i den mittersta cirkeln. I de andra cirkarna skriver du fem grupper du tillhör och identifierar dig **med**.

DEL 2 (GRUPPARBETE):

Markera den grupp du känner mest tillhörighet med för tillfället.

Kritiskt tänkande

Läroplan

Kritiskt tänkande gör det möjligt för oss att bygga upp en välgrundad åsikt för att kunna välja och agera därefter, samtidigt som vi respekterar andra. Det är först och främst en fråga om attityd: öppenhet, nyfikenhet, klokhet, klarhet, autonomi och objektivitet. För att kunna utveckla en personlig åsikt och kunna få den att utvecklas är det också nödvändigt att utveckla färdigheter såsom att samla in, jämföra och kontrollera information samt att kunna föra dialog med andra. Internet, nya medier och ny teknik gör dessa lärdomar ännu viktigare för barn. Det är förmodligen omöjligt att undkomma subjektivitet och den absoluta sanningen är förmodligen svårfångad, men kritiskt tänkande gör det möjligt att upprätthålla samstämmigheten mellan vår identitet och våra värderingar

Innehåll

Modul 4

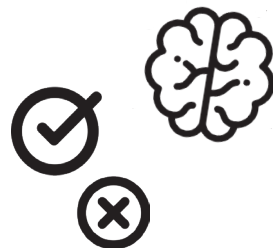
KRITISKT TÄNKANDE	
Huvudbudskap	45
INTRODUCTION	46
Huvudmål	46
INSTRUKTIONER	47
AKTIVITETER	
Aktivitet 1	
Vad jag ser, vad jag hör	48
Aktivitet 2	
Kan du formulera källkritiska frågor	50
Aktivitet 3	
Vad sprids på Internet?	52
SAMMANFATTNING	54
Reflektion	54
Återblick	55
SLUTSATS	55
UTVÄRDERING	55
ÖVRIGT MATERIAL	56

Inledning

Det är en del av skolans uppdrag att stödja eleven att bli en social och demokratiskt lyhörd medborgare som vill förstå och påverka sin omgivning i en konstruktiv riktning. På grund av att vi har tillgång till en mängd olika informationskanaler i dagens samhälle behöver eleverna inte bara träna på faktakunskap och att resonera och argumentera, utan också på självkontroll, moral, inkludering och framför allt kritiskt tänkande.

En tidig introduktion till IKT (informations- och kommunikationsteknik) bör gå hand i hand med en introduktion till kritiskt tänkande. Annars finns det en risk att den unga generationen växer upp med en vårdslös mediekonsumtion. De kan bli tekniskt skickliga, men kan komma att sakna förmåga att till exempel skilja mellan en professionell journalistisk artikel och fake news.

Eleverna ska utbildas i att kunna navigera smart i en komplex verklighet med ett stort informationsflöde och en snabb takt av (teknologiska) förändringar. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och sammanhang och vara medvetna om konsekvenserna av sin interaktion med andra, i den virtuella eller i den verkliga världen.

Huvudmål

Intentionen med det innehåll och material som föreslås i läroplanen (och därmed i denna fortbildningsmodul om "kritiskt tänkande") är, liksom med spelet, att ge lärare och pedagoger instruktioner och verktyg som är färdiga att användas och som guidar på ett sammanhängande sätt mot förebyggande av våldsbejakande radikaliserings.

Läroplanens 5 teman (moral, självkontroll, inkludering och mångfald, kritiskt tänkande och förebygga och lösa konflikter) är viktiga ingredienser i ett inkluderande samhälle. De bör internaliseras i ett tidigt skede av individuell självutveckling. Stronger Together föreslår en metod som lär ut dem på ett sammanhängande och anpassat sätt (se ytterligare information i handboken).

Det är viktigt att introducera eleverna för kritiskt tänkande eftersom det är en nyckelkompetens i vår uppkopplade värld där informationsflöden är intensiva, på gott och ont. Denna modul kommer att fokusera på att skapa en dialog om kritiskt tänkande som:

Tillhandahåller kunskap och utbildning för att inspirera eleverna i sin egen utbildning och personliga utveckling

Inkluderar praktiska aktiviteter för hur eleverna kan formulera källkritiska frågor och bli medvetna om mångfalden i åsikter och värderingar

Instruktioner

Det är förmodligen omöjligt att undkomma subjektivitet och den absoluta sanningen är förmodligen svårfångad. Även idéer som är så immateriella som tid eller materia har ifrågasatts av forskare som Einstein eller kvantfysiker. Det är också välkänt att den rättsliga sanningen kan avvika från fakten, så det kan finnas lika många sanningar som de som påstår sig besitta den. Faktum är att det vi kallar sanning är vad vi tror är sant och ju mer vi tror på det desto lättare är det att komma överens med andra som tror på samma sak. Detta är mycket användbart, men vi bör inte glömma att vårt samförstånd är subjektivt.

Kritiskt tänkande gör det möjligt att upprätthålla samstämmighet mellan vår identitet och våra värderingar å ena sidan och världen runt oss och den information som vi får å andra sidan. Positionering hjälper oss att växa och hitta vår plats i samhället.

Kan de lita på allt de ser och hör omkring sig?

Eleverna bör uppmuntras att använda tre tillvägagångssätt: kritiskt granska information, våga ställa obekväma frågor och

Introduktionen till temat tar sin utgångspunkt i elevernas egen kunskap om ämnet och kommer att baseras på dialoger. Nyckelord från elevernas dialoger och diskussioner kommer att skrivas på post-it lappar och sättas på en affisch. Läraren kommer att leda eleverna genom de olika övningarna och fördjupa diskussionerna vid behov.

Läraren förklarar att dagens tema är kritiskt tänkande. Om det behövs (beroende på ålder) kan läraren introducera temat på två minuter genom att referera till huvudbudskapet och målen (ovan) och förklara dem för klassen samt koppla ihop dem med de föreslagna aktiviteterna (nedan).

Läraren sätter sedan upp ett papper (A3 eller större) eller använder tavlan och skriver modulens tema Kritiskt tänkande högst upp. Läraren delar ut post-it lappar och ber eleverna i par (de som sitter bredvid varandra) att reflektera över frågan: Vad är kritiskt tänkande för dig? De har två minuter på sig att diskutera frågan. Eleverna skriver ner nyckelord under samtalet. Därefter ber läraren dem att vända sig till paret bredvid dem (så att de nu är fyra) och diskutera sina definitioner och skriva ner nya nyckelord om några sådana dyker upp. Eleverna har ytterligare en minut på sig för att göra det. Sedan öppnar läraren upp för en tio minuter lång klassdiskussion som bygger på deras samtal och frågar: Vad är kritiskt tänkande för dig? Viktiga ord läggs till på plansen varefter eleverna presenterar sina uppfattningar av temat. Lärarens deltar aktivt i diskussionen, kommer med inlägg som höjer diskussionens kvalitet och bjuder in eleverna att reflektera mer över ämnet.

AKTIVITET 1

Vad jag ser, vad jag hör

Årskurs 4

30 - 40 min.

Blyertspennor, en clipboard och vita

Klassrum

I denna övning kommer eleverna att uppleva hur det kan kännas när de får information som de sedan måste återberätta. När vi får information tolkar vi den och försöker sätta den i en sammanhang. Vad händer när vi får information som vi inte kan undersöka ytterligare eller ha en dialog om? Blir vår tolkning rätt?

Detta är en övning i att ge och ta emot instruktioner. Under övningen måste eleverna rita en bild utifrån vad deras klasskamrat beskriver, men utan att se originalbilden.

Den som beskriver bilden måste tänka på att ge informationen i den bästa ordning och så tydligt som möjligt. Men hen får inte namnge vad det är, utan bara säga saker som: "rita en cirkel eller en fyrkant; lägg till en ny linje som korsar den du precis ritade, etc."

Instruktioner

A

1. Läraren delar upp eleverna i par och de sätter sig rygg mot rygg.
 2. Eleven A har ett tomt ark som stöds av en clipboard i knäet
 3. Läraren delar ut ett ark med en bild till eleven B.
 4. Eleven B förklarar för sin partner vad hen ska rita utan namnge föremålet (en dörr, ett öga, ett hjul).
 5. Efter fem minuter delar läraren ut en ny bild till Eleven A och ett tomt ark till elev B och de byter roller.
- Övningen avslutas efter ytterligare fem minuter.

Exempel på bilder bifogas i Ytterligare material

B

När de är färdiga med att rita jämför eleverna ritningarna med originalen och har en diskussion genom att besvara frågorna nedan tillsammans. Vi använder en kommunikationsstrategi som heter Inner-yttercirkel. Denna strategi säkerställer att varje elev får möjlighet att dela sin åsikt och förbli aktiv i klassrummet.

Eleverna A bildar en cirkel med ryggen vänd mot mitten och eleverna B placeras framför, ansikte mot ansikte, med eleverna A.

Läraren läser den första frågan och låter sedan elev A börja prata. Elev B lyssnar bara. Efter en tidsgräns som **läraren**

Fråga 1:

Var det någon skillnad mellan originalbilden och det som du har ritat och vilka är dessa skillnader?

När både eleverna A och B har svarat på frågan tar yttercirkeln ett steg till höger. Nu har alla en ny kompis framför sig och läraren ställer den andra frågan:

Fråga 2:

Var det lättast att lyssna och rita eller att ge information? Förklara varför!

När både eleverna A och B har svarat på frågan tar yttercirkeln ytterligare ett steg till höger. Återigen har alla en ny kompis framför sig och läraren ställer den tredje frågan:

Fråga 3:

Vad händer när vi beskriver med ord vad vi ser eller tänker?

När både eleverna A och B har svarat på frågan tar yttercirkeln återigen ett steg till höger. När alla har en ny kompis framför sig ställer läraren den fjärde frågan:

Fråga 4:

Kan vi exakt förstå vad vår kompis tycker när hen berättar något för oss?

Aktivitetens relevans för temat

Den här aktiviteten visar hur olika vi uppfattar och tolkar information, särskilt när vi får möjlighet att ställa fördjupande eller klargörande följdfrågor är begränsad.

Förväntat resultat

This should lead students to develop their critical sense and be cautious with hasty interpretations.

Kommentarer

Eleverna får inte säga vad de ska rita (en dörr, ett öga, ett hjul) – bara hur man ritat det (rita en cirkel eller en fyrkant; lägg till en annan linje som korsar den du just drog, etc.).

Eleverna får beskriva storlek. Storlek kan anges i centimeter eller jämföras med något annat som hen har ritat. Eleverna måste kunna förstå begrepp som större än och mindre än. De kan också jämföra med kända mått som till exempel lillfinger, spik, penna, radergummi etc.

Beroende på klassen kan läraren välja att anpassa några av instruktionerna:

1. Den som får instruktioner får bara lyssna. Det är bara den som ger information som kan tala.
2. Den som ritat kan ställa slutna frågor (besvaras med ja eller nej) som till exempel "Bör rektangeln vara till höger om triangeln?"
3. Den som ritat kan ställa förtydligande frågor som till

AKTIVITET 2

Vad sprids på internet

Årskurs 5

40 min.

En dator och en
projektorduk

Klassrum

Titta på videon. Det finns många tänkbara tolkningar av det vi ser i det mycket korta klippet. För många är den första idén att det handlar om mobbning, skvaller eller trakasserier online, men det är också intressant att ta reda på elevernas tankar kring vilka positiva tolkningar man kan göra. Två vänner tittar på bilder från en rolig semester? Någon som visar en rolig film för sin vän? Är det förberedelser för en hemlig överraskningsfest?

Låt eleverna analysera vad de ser med hjälp av frågorna nedan. Avsluta med att reflektera tillsammans innan eleverna får rita eller skriva vad de tror händer utanför bilden. Vad de tror har hänt precis innan? Vad kommer att hända precis efter?

Läraren ska försöka vara öppen för elevernas upplevelser och tankar. Om tiden tillåter, kan elever dramatisera olika situationer utifrån sina tolkningar av klippet.

Instruktioner

1. Titta på det korta klippet

Scrolla ner lite på sidan så hittar du filmklippet. Det har inga ord så att alla kan se det även om de inte förstår svenska.

<https://digitalalektioner.iis.se/lektion/vad-sprids-pa-natet/>

2. Vad gör de?

Den kooperativa inlärningsstrategin EPA (enskilt-par-alla) kan användas för att besvara frågorna:

1. Ge eleverna en kort tid att tänka igenom uppdragen i tystnad. Cirka en minut.

2. Låt eleverna skapa par med kompisen som sitter bredvid och svara på frågorna.

3. En elev är tidhållaren och ser till att båda eleverna pratar i samma tid (ungefär 1 minut per fråga).

Frågor:

Vem är de två barnen? Berätta vad du tror.

Vad gör de? Beskriv vad du ser.

Vad tror du att de tittar på?

Varför skrattar de?

Finns det andra människor runt barnen? Några som vi inte ser?

Förklara vad du tror.

Ser du vad som händer i klippet?

4. Låt eleverna dela sina tankar med resten av klassen.

3. VAD HÄNDER NU?

I denna del av övningen kan läraren bestämma om barnen fortsätter att arbeta i par eller om denna del ska vara individuell. Eleverna kan välja att rita eller skriva en berättelse om: (15–20 min):

Vad som händer utanför bilden

Vad barnen tittar på i mobilen

Vad som hände kort före det vi ser i det korta klippet

Vad som kommer att hända kort efter det vi ser i det korta klippet

Avsluta lektionen genom att låta eleverna dela sina berättelser med kompisen som sitter bredvid. Om de har arbetat i par kan de vända sig om och berätta sina historier för paren som sitter bakom (5–10 min).

Aktivitetens relevans för temat

Denna övning gör det möjligt för eleverna att fundera över hur de tolkar en situation som har många möjliga svar. Om de bara gissar och inte fortsätter det kritiska tänkandet kring vad som har hänt, kan de ha tolkat situationen på ett fel sätt. Slutligen, om de vill veta vad som är sant om denna berättelse, bör de fråga personerna direkt.

Förväntat resultat

Med denna aktivitet kommer eleverna bättre att förstå att en situation kan ha många möjliga tolkningar och ofta har en historia som de inte vet något om. När de kommer att möta denna typ av situationer i skolan eller i sina privatliv kommer de att ha en bättre förståelse för att en situation inte alltid är så som den förefaller från början. Man måste ha alla fakta och känna till sammanhanget för att kunna ta ställning.

Sammanfattning

Efter varje aktivitet, och/eller i slutet av modulen, kan läraren sammanfatta och utvärdera aktiviteten tillsammans med eleverna.

AKTIVITET 3

Kan du ställa källkritiska frågor?

6th grade

45 min.

Vita ark, post-it,
pennor, Tandkräm-
stexten

Klassrum

För att kunna vara kritiska till vad de hör och vad de ser, måste eleverna veta hur man formulerar källkritiska frågor.

Läraren skriver ner frågeorden (vem, varför, vad, när, var, hur) på tavlan eller delar ut dem på små lappar.

Beskrivning

VEM? – Vem ligger bakom informationen? Är det en myndighet, en organisation, ett företag eller en privatperson? Verkar författaren pålitlig? Kan du kontakta, eller ta reda på mer fakta om den som står bakom det som står i texten? Har personen som ligger bakom publiceringen av informationen också skrivit texten, eller är ursprungsförfattaren någon annan? Till vem riktas informationen?

VARFÖR? – Är avsikten att sprida information, skapa debatt, sprida en åsikt eller kanske tjäna pengar? Ska du vidarebefordra denna information? Till vem? Varför?

VAD? – Vilken typ av information är det? Verkar det vara personliga åsikter eller fakta? Är det text, bild, video? Verkar informationen tillräckligt omfattande för att ge ett vara välgrundad information? Saknas det viktiga detaljer? Stämmer det med saker du redan vet eller verkar det misstänkt? Verkar det tillförlitligt?

NÄR? – Finns det ett datum? Är det möjligt att veta hur gammal informationen är? Kanske har något blivit föråldrat?

VAR? – Nämns platsen om informationen omfattar en bild eller en video? Kan du identifiera eller verifiera var det är?

HUR? – Hur hittade du informationen? Sökte du efter informationen? Hade du frågat efter den eller inte? Hur ser webbplatsen ut? Titta till exempel på språk och stavning. Många felstavade ord kan vara ett tecken på att andra saker i innehållet är slarviga och inte väl genomtänkta.

Läraren, eller någon elev, läser texten högt och ber klassen att lyssna med ett källkritiskt förhållningssätt.

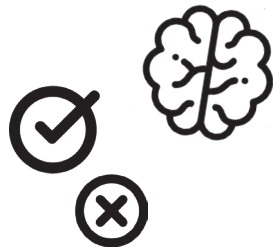
Enligt en ny undersökning är det farligt att borsta tänderna med färgad tandkräm. Allt fler borstar tänderna med färgad tandkräm visar en rundringning.

Experter anser att den färgade tandkrämen kan ge upphov till tandköttscancer. Detta har dock folktandvården velat hålla tyst om, uppger säkra källor. När detta blev känt bland föräldrar blev det en folkstorm

Läraren frågar om det ringer några varningsklockor. Finns det något i texten som låter oklart? Några källor som låter diffusa?

Läraren kan ge ett exempel för att få eleverna att tänka källkritiskt: "Enligt en ny undersökning" är oklart. Vem står bakom undersökningen? Vad är syftet med den?

Övning 1

Låt eleverna sedan i par försöka hitta fler platser i texten där det låter vagt eller om det är oklart vem som står bakom uttalandet. Hur många sådana felaktigheter hittar de?

Förbered sedan fyra hörn i klassrummet och be eleverna att ställa sig i det hörn som passar dem bäst:

Hörn ett: Jag hittar inga ställen i texten där jag är källkritisk.

Hörn två: Jag hittar ett ställe i texten där jag är källkritisk.

Hörn tre: Jag hittar två ställen i texten där jag är källkritisk.

Hörn fyra: Jag hittar tre eller flera ställen i texten där jag är källkritisk.

Låt eleverna prata med dem som är i samma hörn. Hittade de samma saker?

Det finns minst fem platser i texten att vara kritisk till:

1. "Allt fler" – Hur många är allt fler?
2. "En undersökning" – Vem genomförde undersökningen? Hur många har de pratat med?
3. "Experterna anser" – Vilka experter? Hur många? Finns det andra experter som tycker annorlunda?
4. "Säkra källor" – Vilka källor? Varför får vi inte veta källorna?
5. "Det blev en folkstorm" – Var? När? Hur många människor bör reagera för att det ska räknas som en folkstorm?

Övning 2

Läraren delar ut post-it lappar till varje elev. Låt eleverna försöka formulera källkritiska frågor till tandkrämstexten. Börja tillsammans genom att försöka hitta en fråga som börjar med ordet vem till exempel: Vem genomförde undersökningen?

Efter det kan eleverna fortsätta och ställa frågor i par med var, varför, när, vad och hur. De skriver ner sina frågor på en post-it lapp.

För att sammanfatta övningen kan läraren placera tandkrämstexten på ett A3-ark och hänga upp den på tavlan. Runt texten skriver läraren vem, var, varför, när, vad och hur. Läraren ber sedan ett par i taget att komma upp och placera sina frågor vid respektive frågeord. Läraren kan bestämma om paren ska sätta upp alla sina frågor eller om de ska välja en, läsa den högt och sedan placera den vid affischen.

Aktivitetens relevans för temat

Övningen gör det möjligt att öva kritiskt tänkande, utveckla strategier och lära sig att formulera källkritiska frågor som kan vara till hjälp när eleverna konfronteras med internet och andra källor.

Förväntat resultat

Ge eleverna konkreta verktyg för att formulera källkritiska

Sammanfattning

Efter varje aktivitet, och/eller i slutet av modulen, kan läraren sammanfatta och utvärdera aktiviteten tillsammans med eleverna.

Reflektion

Läraren låter eleverna sitta i par och använder strategin enskilt-par-alla (EPA) där eleverna börjar med att tänka själva under ungefär två minuter kring frågor som: Vad är det viktigaste jag har lärt mig?

Jag vill lära mig mer om ...

Det som förvånade mig mest var...

Efter det delar eleverna sina svar och tankar med varandra i cirka 3 minuter. Aktiviteten avslutas med en gemensam diskussion på cirka 5 minuter ledd av läraren som kan utgå ifrån frågorna ovan. Läraren är tidhållaren.

Återblick

Först kan läraren gå igenom hela modulen, påminna om viktiga fakta som inträffade under inlärningsprocessen, omformulera viktiga lärdomar, relatera till elevernas upplevelser och diskussioner osv. Det kan leda till en dialog i klassen om vad som är viktigt att tänka på, lära sig eller träna på i relation till kritiskt tänkande.

Under tiden går läraren tillbaka till affischen med de post-it lappar som eleverna skrev i början av modulen. Läraren skriver kortfattat upp elevernas tankar kring vad de har lärt sig om kritiskt tänkande på affischen. Sedan läser hen högt innehållet på affischen. För det första hur eleverna definierade kritiskt tänkande och för det andra deras huvudsakliga lärdomar efter modulen. Således har nu klassen en egen affisch som definierar deras resultat kring kritiskt tänkande.

Den totala tiden för återblicken bör inte vara längre än 10 minuter.

SLUTSATS

Baserat på affischen såväl som på modulens huvudbudskap och mål (ovan) kan läraren sammanfatta de viktigaste lärdomarna från modulen på högst fem minuter.

Utvärdering

Efter varje aktivitet och/eller i slutet av modulen, kan läraren sammanfatta och utvärdera den med eleverna.

Låt smileysarna gå runt i klassrummet. Varje elev kan välja en smiley som motsvarar upplevelsen av modulen/aktiviteten och ge en kommentar om sin utvärdering av modulen om han / hon vill.

Skriv ut smileys i olika stämningar:

YES

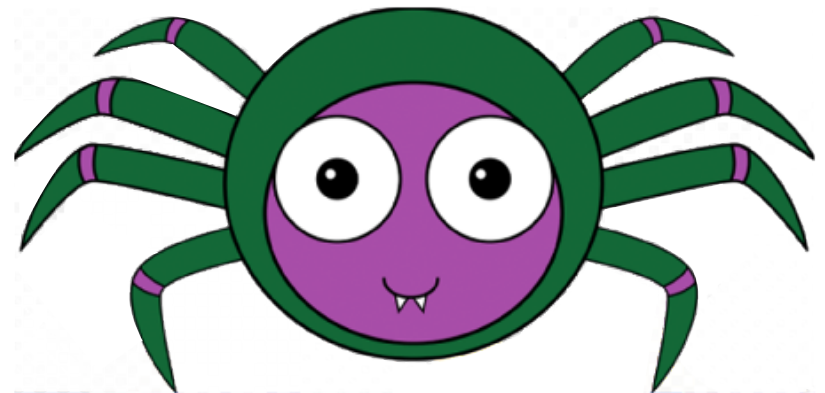
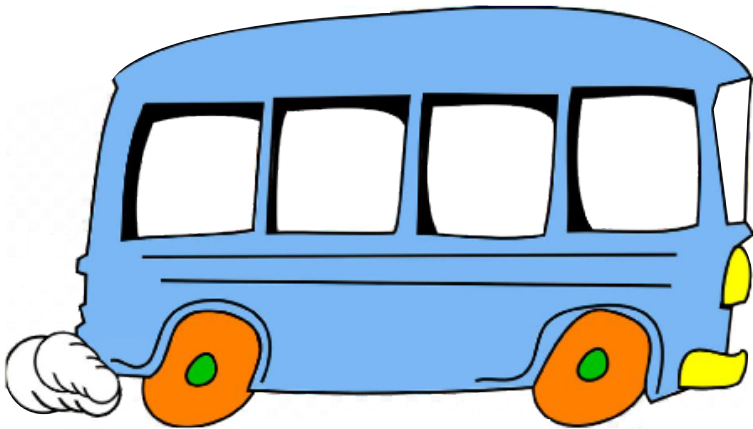
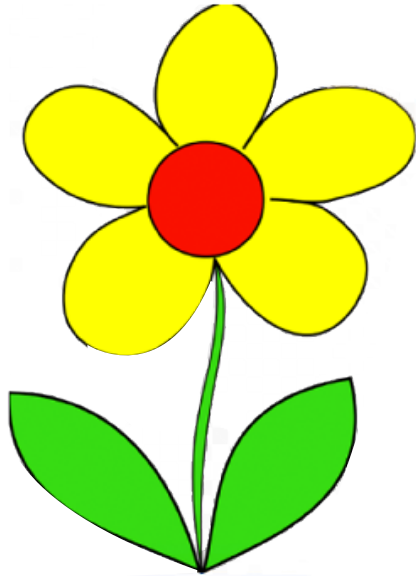
I am not sure

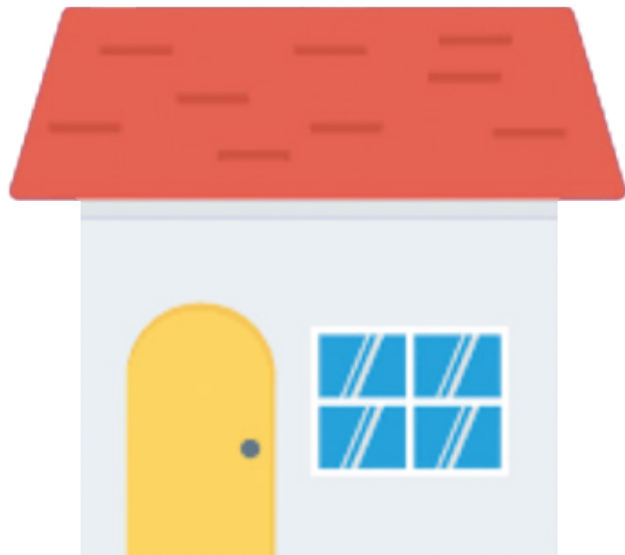

Not at all

ÖVRIGT MATERIAL

AKTIVITET 1 - BILDER

AKTIVITET 2 - TANDPASTEXTEN

Enligt en ny studie är det farligt att borsta tänderna med färgad tandkräm. En undersökning visar att fler och fler borstar tänderna med färgad tandkräm.

Experter tror att den färgade tandkrämen kan orsaka tandköttscancer. Detta är dock något som den offentliga tandvården vill hålla tyst om, säkra källor. När det möjliga hotet blev känt bland föräldrarna, blev det ett offentligt skrik.

Förebygga och lösa konflikter

Läroplan

Våldsbejakande radikalism är ett ideologiskt engagemang som tar avstånd från det befintliga systemet och anser att våld är ett legitimt sätt att uppnå sina mål att förändra samhället. Radikalisering är en individuell eller kollektiv process som kan påverka vem som helst och handlar inte enbart om religion. I allmänhet medför denna process isolering, en dogmatisk tanke (min vision av världen är den enda rätta), proselytism (försöka omvända någon troende från en religion till en annan), ett avståndstagande eller till och med dehumanisering från dem som tänker eller agerar annorlunda vilket motiverar våldshandlingar. Genom dialog, gemenskap och kritiskt tänkande kan vi

Innehåll

Modul 5

FÖREBYGGA & LÖSA KONFLIKTER	
Huvudbudskap	58
INTRODUKTION	59
Huvudmål	60
INSTRUKTIONER	61
pedagogisk vägledning och tips	63
AKTIVITETER	
Aktivitet 1	
Konflikttrappen	63
Aktivitet 2	
När du har problem, ring ...	66
Aktivitet 3	
Mobbad Lea	67
SAMMANFATTNING	69
Reflektion	69
Återblick	70
SLUTSATS	70
UTVÄRDERING	71
ÖVRIGT MATERIAL	71

Academic References

https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet?url=1530314731%2Fcompulsorycw%2Fjsp%2Fcurriculum.htm%3Ftos%3Dgr&sv.url=12.5dfce44715d35a5cdfa219f#anchor_1

<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/valdsbejakande-extremism>

<https://www.skolverket.se/portletresource/4.6bfaca41169863e6a65d9f5/12.6bfaca41169863e6a65d9fe?file=3989>

<https://www.cve.se/>

Introduktion

Skolväsendet är nyckelaktör för att förebygga våldsbejakande radikaliserings. Skolans värdegrund kring gemensamma värden, inkludering och mångfald hjälper elever att utveckla sociala förmågor som kritiskt tänkande, självkontroll samt att förebygga och lösa konflikter. Dessa förmågor är avgörande för ett aktivt medborgarskap i demokratiska samhällen (generiskt förebyggande).

Ändå är skolor också platser där tidiga tecken på radikaliseringsring kan märkas och där tidiga förebyggande åtgärder kan initieras (sekundärt förebyggande). I många fall är lärarna de första att bli uppmärksamma på förändringar i utseende, tänkande och beteende och att erbjuda barn stöd i deras strävan efter riktning.

Situational Action Theory (SAT), utvecklad av professor P.O. Wikström, identifierar "orsaker till orsaker" för kriminellt beteende genom att ställa frågorna:

Varför begår människor normalt inte ett brott, och vad kan det säga om varför vissa ändå gör det?

Att arbeta brottsförebyggande innebär att man sätter tydliga gränser för barn och ungdomar. Professor Wikström betonar dock att detta kanske inte räcker. Med empatiskt stöd kan barn lära sig att reglera sig med hjälp av moral och självkontroll. Det är dessutom lika viktigt att barn och

ungdomar har starka och friska relationer. Att vara bra på relationer räcker dock inte i sig självt.

Samspelet mellan allt ovanstående är viktigt och det är där-

SAT beskriver en persons beteende som en korsning mellan en person och hans / hennes interaktion med den omedelbara omgivningen. Modellen nedan förklarar processen som leder till det faktiska "valet":

The Situational Process and Key Situational Factors Illustrated

Preventing crime is fundamentally a question of influencing people's perception of action alternatives and process of choice.

Only interventions that directly (or indirectly, as causes of the causes) affect people's relevant perceptions of action alternatives and process of choice can have crime preventive effects.

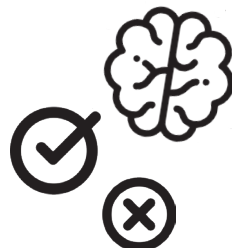
Enligt SAT är en kriminell handling huvudsakligen motiverad av frestelser eller provokationer. Motivation främjar en handlingsprocess som riktar sig mot ett mål. Det är värderingarna och moralen i omgivningen som i stor grad avgör om någon blir kriminell.

PMänniskors förmåga att utöva självkontroll är också viktigt om de uppmuntras av något eller någon utifrån att bryta en moralisk regel som de själva tror på. En persons förmåga att utöva självkontroll beror på hur han / hon bemästrar sin disciplin, men det påverkas också av faktorer som alkohol, droger, stress eller starka känslor. Sammantaget kan en persons kriminella tendenser ses som ett resultat av samspelet mellan hans eller hennes moral och förmåga att utöva självkontroll, men också sociala relationer och miljö.

Inställningar och omständigheter som på ett eller annat sätt uppmuntrar till kriminella handlingar kan betraktas som kriminogena faktorer– det vill säga faktorer som ökar risken för att brott begås och kriminella karriärer får sin start. SAT hävdar vidare att det i grund och botten finns två typer av valprocesser: den vanliga valprocessen och den rationella överläggningsprocessen. Huruvida en person har en avsikt att begå en kriminell handling beror på resultatet av hans överväganden. P.-O. Wikström anser att den allra bästa formen för brottsförebyggande på lång sikt är att påverka barn och ungdomars moraliska utbildning och kognitiva utveckling. Detta sker i olika sociala institutioner som till exempel i skolan och familjen.

Huvudmål

Innehållet och materialet som föreslås i läroplanen (och därmed i denna utbildningsmodul "Förebygga och lösa konflikter"), är, liksom med spelet, att ge lärare och pedagoger instruktioner och verktyg som är färdiga att användas och som guidar på ett sammahän-

gande sätt mot att förebygga våldsbejakande extremism. Läroplanens 5 teman (moral, självkontroll, inkludering och mångfald, kritiskt tänkande och förebygga och lösa konflikter) är viktiga ingredienser i ett inkluderande samhälle. De bör internaliseras i ett tidigt skede av individuell självutveckling.

Stronger Together föreslår en metod för att lära dem på ett sammanhängande och anpassat sätt (se ytterligare information i handboken).

Huvudmålen för denna modul om "förebygga och lösa konflikter" är:

- ☞ Att lyssna med respekt på olika synpunkter, uttrycka sina egna åsikter och beakta båda;
- ☞ Att känna igen känslor som upplevs av en annan person;
- ☞ Att identifiera möjliga källor till konflikter, att känna igen de olika typerna av reaktioner i en konfliktsituation och konsekvenserna av sådana reaktioner;
- ☞ Att inse att missnöje med människors grundläggande behov kan orsaka konflikter;
- ☞ Att veta vilka institutioner i landet som ger skydd och säkerhet och att vara medvetna om vad de gör;
- ☞ Att uttrycka ett problem som kräver hjälp från en institution och kunna ta kontakt med den.

Instruktioner

Våldsbejakande radikalism eller extremism finns i olika former och får sin kraft genom olika övertygelser och ideologiska påverkan. SÄPO definierar tre olika extremistmiljöer:

✎ Vitmakt-miljön: En form av radikalitet förknippad med främlingsfientliga, fascistiska, rasistiska eller ultranationalistiska motiv.

✎ Våldsbejakande islamistisk miljö: En form av radikalism förknippad med en politisk syn på religion som leder till det (ibland våld samma) försvaret av en fundamentalistisk religion eller religiös identitet som uppfattas som attackerad (genom internationella konflikter, utrikespolitik, samhällsdebatter etc.).

✎ Autonoma-miljön: En form av radikalism som i allmänhet kretsar kring antikapitalismen och omvandlingen av ett politiskt system som uppfattas vara orsaken bakom social orättvisa.

✎ Extremism med en enda fråga: En form av radikalism väsentligen motiverad av en ideologisk orsak eller specifikt krav.

Radikalisering kan beskrivas som den process som bidrar till att en person dras in i våldsbejakande extremism. Forskning har kunnat hitta vissa faktorer som kan bidra till att en individ är extra sårbar för radikalisering. Dessa riskfaktorer omfattar bland annat utanförskap, socioekonomisk utsatthet, diskriminering, och segregation.

Faktorer associerade med radikalisering som leder till våld inkluderar:

- ✎ Kognitiv stelhet;
- ✎ Polariserade uppfattningar;
- ✎ Orubbliga ideologiska övertygelser

Brist på kritiskt avstånd;

Dualistiska förenklingar ("vit kontra svart", "bra kontra dålig")

I projektet Stronger Together bygger vi på moral, självkontroll, inkludering och mångfald, kritiskt tänkande och förebyggande och lösning av konflikter som väsentliga värden och färdigheter för att förhindra våldsbejakande radikalisering. De praktiska aktiviteterna i denna modul kommer att vägleda lärare i hur de kan bidra till elevernas personliga, emotionella och sociala utveckling genom workshops och diskussioner.

Introduktionen till temat tar avstamp i elevernas egen kunskap om ämnet och kommer att baseras på dialoger. Nyckelord från elevernas dialoger och diskussioner kommer att skrivas på post-it lappar och sättas på en affisch. Läraren kommer att leda eleverna genom de olika dialogerna och fördjupa diskussionerna vid behov.

Läraren förklarar att dagens ämne handlar om att förhindra och lösa konflikter. Vid behov (beroende på ålder) kan läraren introducera temat på två minuter genom att hänvisa till huvudbudskapet och målen (ovan) och förklara dem för

Sedan sätter läraren upp ett papper (A3 eller större) eller använder tavlan och skriver modulens tema, Förebygga och lösa konflikter, högst upp. Läraren delar ut post-it lappar och ber eleverna i par (de som sitter bredvid varandra) att reflektera över frågan: Vad innebär det att förebygga och lösa en konflikt för dig? De har två minuter på sig att diskutera frågan. Eleverna skriver ner nyckelord medan de pratar. Därefter ber läraren dem att vända sig till paret bredvid dem (så att de nu är fyra stycken) och diskutera sina definitioner och skriva ner nya nyckelord om de kommer på några. Eleverna har ytterligare en minut på sig för att göra det. Sedan öppnar läraren upp för en tio minuter lång klassdiskussion som bygger på deras samtal, och frågar: Vad innebär det att förebygga och lösa en konflikt för dig? Viktiga ord läggs till på planschen varefter eleverna presenterar sina uppfattningar av temat. Läraren deltar aktivt i diskussionen, kommer med inlägg som höjer diskussionens kvalitet och bjuder in eleverna att reflektera mer över ämnet.

Alla aktiviteter som presenteras nedan är enskilda aktiviteter som inte är beroende av andra. De kan användas för att vägleda eleverna steg för steg genom en process för att upptäcka sig själva, andra och omvärlden och som kan anpassas till elevernas inlärningsstil och förmåga. Läraren som vill ägna mer tid åt en viss aktivitet, kan kombinera aktiviteten med andra pedagogiska sammanhang eller förlänga tiden för diskussion och lägga till egna frågor.

Genom att presentera information om andra kulturer, konflikter, stereotyper och fördomar, vikten av samarbete etc. innebär inte att förebyggande av våldsbejakande radikalisering uppnås.

Därför är ett lämpligt och korrekt val av undervisningsmetoder en viktig komponent och en förutsättning för ett framgångsrikt genomförande av denna modul. Precis som för de andra modulerna i denna läroplan bör metoderna för att förhindra våldsbejakande radikalisering möjliggöra interaktion och direkt kommunikation, uppmuntra till kritiskt och flexibelt tänkande, främja nyfikenhet och empati, bidra till omprövning och attitydförändring, främja samarbete etc.

De olika aktiviteterna som presenteras nedan syftar till att skapa säkra miljöer för diskussioner och reflektion, öka medvetenheten om att förebygga och lösa konflikter mellan elever.

Var och en av de praktiska aktiviteterna består av följande faser:

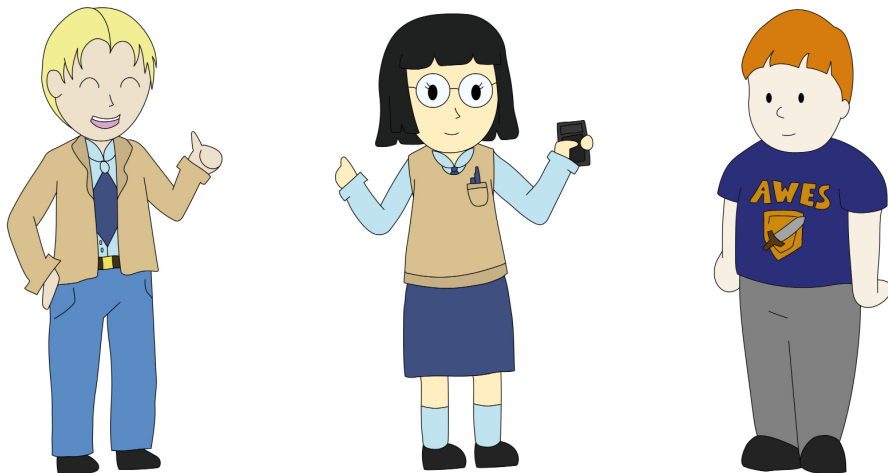
- ✎ Introduktion till aktiviteten
- ✎ Huvudaktivitet
- ✎ Reflektion från aktiviteten genom att diskutera specifika frågor
- ✎ Slutsats

Pedagogisk vägledning och tips

Det rekommenderas starkt att alla faser i aktiviteterna nedan genomförs, att den nödvändiga tiden tilldelas och att man är uppmärksam på om en viss situation kanske inte är förenlig med livserfarenheten för eleverna i gruppen.

Individuella, par- eller grupparbete erbjuder olika möjligheter för att uppmuntra elevernas nyfikenhet att upptäcka och känna igen olika situationer. Läraren ska stödja elevernas samarbete, deras aktiva lyssnande, diskussioner och ömsesidiga hjälp etc.

AKTIVITET 1

Konflikttrappan

årskurs

90 min.

Arbetsblad med teckningar (se Övrigt material), krita, kartong, silvertejp, ballonger och pump för att blåsa upp ballonger

Klassrum

Instruktioner

Tre frivilliga behövs. Varje frivillig får en ballong och blir ombedd att blåsa upp ballongen tills den smäller. Efter aktiviteten har klassen en diskussion där följande frågor ställs:

- Tyckte du om aktiviteten?
- Var du rädd för något?
- Hur kände du? Var du rädd?
- Hur kände sig åskådarna? Var ni rädda?
- Uppträder människor ibland som ballonger?
- Hur kan det se ut?
- Hur tror du att de känner sig då?

Ibland uppträder människor som ballonger. De diskuterar högljutt, deras ilska förstoras och på ett ögonblick kan de explodera. Detta kan få dåliga konsekvenser för dem och för

Läraren har till sitt förfogande berättelsen: "Konflikter är som trappor" (se Övrigt material); teckningar som återger olika ögonblick i berättelsen (se Övrigt material).

På tavlan ritar läraren en trappa med nio trappsteg som är tillräckligt breda för att teckningarna ska kunna sättas på det trappsteg som motsvarar nivån på konflikten. Läraren förklarar att trappstegen representerar olika grader i en konflikt (från "fredlig" till "aggressiv"). Går vi upp för trappan förvärrar vi situationen men går vi ner för trappan kommer vi närmare en lösning. Sedan läses berättelsen högt från arbetsbladet "Konflikter är som trappor" (se Övrigt material).

Under eller direkt efter historien sätts teckningarna som representerar olika ögonblick i berättelsen upp på trappan av läraren eller av en frivillig elev, på den nivå som verkar passa bäst (mellan "fredlig" och "aggressiv"). Denna övning är ett tillfälle att låta klassen diskutera ämnet och få insikt i att det finns olika grader av intensitet i konflikter och hur en konflikt kan lösas eller istället förvärras.

Arbetsblad för lärare ("Konflikter är som trappor – 1")
Beskrivning av teckningar

Teckning 1 – Semir och Jana går i samma klass och sitter bredvid varandra i klassrummet. På rasten vill Semir inte gå ut ur klassrummet utan han vill stanna kvar på sin plats för att avsluta ett matematikproblem. Jana, å sin sida, vill gå ut på skolgården med sin kompis, så när läraren avslutar lekti-

onen och går ut ur klassrummet reser hon sig snabbt upp från stolen.

Teckning 2 – Men när hon hastigt reser sig upp råkar hon oavsiktligt stöta till skrivbordet. Samir blir skrämmd och lyfter upp armen medan han fortfarande håller i sin bläckpenna. Tre droppar bläck hamnar på Janas skjorta.

Teckning 3a och 3b – Jana: Åh, du smutsade ner min skjorta!

Semir: Big deal! Bläck tvättas bort med vatten så det kommer att försvinna.

Jana: Ja, men nu kan jag inte tvätta den här i skolan. Jag måste vänta tills jag kommer hem. Ska jag gå hela dagen på skolan med den här skjortan?

Semir: Eeeh, det är ditt fel! Du puttade på skrivbordet och bläcket flög upp!

Jana: Du är så dum – bläck flyger inte upp! Du gjorde det med avsikt!

Semir: Du är klumpig, Du ser inte ens att du flyttar på stolen fastän du bär glasögon.

Jana: Okej! Bättre att vara dum än som fetto som du!

Semir: Vem är fetto? Nu ska du få se!

Teckning 4 – Sedan börjar Jana springa runt i klassrummet medan Semir jagar henne för att försöka fånga henne.

Teckning 5 – När hon springer förbi skrivbordet tar hon ett glas vatten och kastar över Semirs matteuppgift.

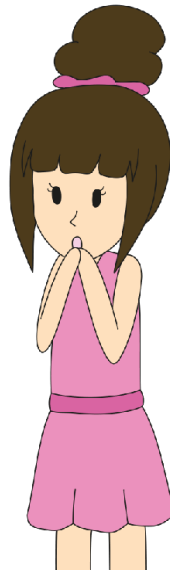
Teckning 6 – Då blir Semir förbannad. Han går fram till Jana och puttade omkull henne.

Teckning 7- När läraren kommer in säger Jana och Semir att de inte längre vill sitta bredvid varandra. När läraren frågar dem vad som är orsaken börjar Semir och Jana skylla varandra. Semir säger att Jana förstörde hans matteuppgift, och Jana säger att Semir puttade henne.

Teckning 8 - Läraren flyttar dem till olika bord. Ända sedan dess leker Jana och Semir inte tillsammans.

Efter huvudaktiviteten diskuteras följande frågor:

- ☞ Vad hände först? Vad hände efter det? Med hjälp av ritningarna upprepas de viktigaste delarna i historien, inklusive Semir och Janas reaktioner.
- ☞ Vad hände i slutet?
- ☞ Hur kände Jana och Semir sig i slutet?
- ☞ Uppförde de sig på ett vänligt eller ovänligt sätt sinsemellan? Varför?
- ☞ Vilka är misstagen i Semirs beteende?
- ☞ Vilka är misstagen i Janas beteende?
- ☞ Vad bör Semir göra för att lösa konflikten?
- ☞ Vad bör Jana göra för att lösa konflikten?

Aktivitetens relevans för temat

Denna aktivitet är relaterad till modulen att förebygga och lösa konflikter, eftersom varje steg beskriver en konflikt mellan barnen. Trots att konflikten börjar av misstag eskalerar den i slutet och barnen blir arga på varandra. Även om läraren försöker ingripa och frågar dem vad som är orsaken till deras osämja, börjar barnen skylla varandra. I slutet känner sig läraren tvingad till att separera dem i klassrummet och de får sitta med andra klasskamrater.

Förväntat resultat

Lära sig att lösa en konflikt, så att de inte hotar de goda relationerna mellan eleverna. Att uppfatta ens eget ansvar i interaktioner med andra och ta vara på ömsesidiga positiva känslor.

Kommentarer

Under introduktionsaktiviteten bör läraren hjälpa eleverna med att blåsa upp ballongerna. Aktiviteten är lämplig att göras i fjärde, femte och sjätte klass och därefter kan läraren jämföra resultaten från diskussionerna i varje klass för att förstå skillnaderna i tankesätten mellan olika åldersgrupper.

Aktivitet 2

När du är i trubbel, ring...

årskurs 5

75 min.

Blanka papper, skriv- och ritmaterial

Klassrum

Instruktioner

Denna aktivitet handlar om att beskriva minnen och tankar genom att rita, diskutera och reflektera tillsammans med eleverna.

Alla elever sitter i en cirkel och läraren ber dem att blunda och försöka komma ihåg en plats och en situation där de kände sig helt säkra. De ska försöka komma ihåg var de var, med vem, hur de kände och varför de kände så. Efter 5 minuter öppnar de ögonen och läraren ber några av dem att berätta med vem och var de kände sig säkra.

Med denna introduktion bör eleverna bli medvetna om vem de kan gå till om de känner sig osäkra.

Eleverna delas in i tre grupper och varje grupp får en situation att tänka på.

Grupp 1 – hemma;
Grupp 2 – utanför;
Grupp 3 – i skolan.

Den första gruppen uppmanas att ta itu med en hypotetisk situation. Ex: Du är ensam hemma. Plötsligt hör du en röst i ditt hus och inser att någon har kommit in i ditt hem. Hur reagerar du?

Den andra gruppen uppmanas att ta itu med en hypotetisk situation. Ex: Du är ute och cyklar och någon du inte känner cyklar upp mot dig och frågar om du vill följa med och ta en genväg. Hur reagerar du?

Den tredje gruppen uppmanas att ta itu med en hypotetisk situation. Ex: Du är på skolgården. Helt plötsligt stöter du på en grupp klasskamrater som håller i en pistol. Hur reagerar du??

Eleverna skriver eller ritat hur de skulle agera kring sin säkerhet om den hotas, och även vem som skulle kunna hjälpa dem i denna typ av situationer. När det är klart presenterar en representant från varje grupp texten / teckningen framför klassen.

Aktivitetens betydelse för temat

Denna aktivitet är relevant för temat förebyggande av våldsbejakande radikaliserings eftersom den pekar på olika typer av farliga situationer som barn kan bli en del av och som kan hota deras säkerhet. Den stimulerar deras känslomässiga resonemang relaterade till ett visst minne av en stressande händelse hemma, utanför hemmet eller i skolan. Den uppmuntrar eleverna att komma ihåg sina känslomässiga

Förväntat resultat

Förutom att ta ansvar för sin egen säkerhet finns det också statliga institutioner och tjänster som ansvarar för skydd och säkerhet för medborgare i en stat.

Efter aktiviteten förväntas eleverna veta vilka institutioner, civila organisationer eller andra centra i landet som kan ge skydd och säkerhet, att vara medvetna om vad de gör och hur eleverna kan nå dem på enklaste sätt.

Kommentarer

Den här aktiviteten är lämplig att göras i årskurs 4, 5 och 6.

Aktivitet 3

Mobbad Lea

Årskurs 6

105 min.

Arbetsblad för läraren: "Mobbad Lea" (se Övrigt material, tavla, penna)

Klassrum

Instruktioner

Den här aktiviteten handlar om att uttrycka känslor och genom ansiktsgrimaser, analysera, diskutera och reflektera med eleverna om vad som är ett olämpligt beteende.

Aktivitet 1

Alla elever samlas i en cirkel. Läraren börjar med att göra en ansiktsgrima. Sedan låtsas läraren ta ut ansiktet med händerna och ge det till personen som står bredvid. Den som tar grimasen lägger den på ansiktet och upprepar samma grima. Sedan tar han / hon av den och sätter den i mitten av cirkeln. Nu ska denna person göra en egen grima och visa den för de andra och sedan vidarebefordra den till nästa person i cirkeln. Alla i cirkeln fortsätter på samma sätt tills den sista deltagaren har lagt sin grima i mitten av cirkeln tillsammans med alla de andra.

Några exempel på ansiktsgrimaser presenteras nedan.

Genom denna aktivitet kommer eleverna att kunna känna igen känslor som upplevs av en annan person.

Aktivitet 2

Läraren påpekar att exemplet med "Mobbad Lea" är en typ av våld mot någon. Läraren frågar sedan på vilka andra sätt människor / barn uppför sig våldsamt och elakt mot en annan person? Eleverna kommer med tankar och läraren skriver dem på tavlan. I nästa steg frågar läraren vilka konsekvenser det listade våldsamma beteendet mot offret kan vara. Svaren samlas in och skrivs på tavlan.

Avslutningsaktivitet

Därefter kan man göra en massage genom att följa lärarens instruktioner:

☞ Långsamt börjar det regna (varje elev rör lätt med fingrarna på axlarna på personen framför sig – som om han/hon spelar piano).

Rörelsen startas av läraren, och varje person bör överföra samma rörelse till personen framför så snart de känner den på sin rygg.

Rörelsen stoppas inte förrän en ny rörelse känns på ryggen.

☞ Det börjar regna mer (samma rörelse med fingrarna, men starkare).

☞ Det regnar mer och mer (rörelsen med fingrarna blir starkare och snabbare).

☞ Det börjar blåsa (tar handflatorna och går med försiktiga rörelser över rygg och axlar).

☞ Från floden kommer det vågor (ta handflatorna lite hårdare över ryggen).

☞ Det börjar åska (sätt ihop fingrarna och slå lätt med kanten av handen på axlarna)

☞ Nu avtar regnet, och det regnar mindre och mindre tills det nästan slutar (minska slagets intensitet och avsluta med samma rörelser som du började med)

☞ Nu regnar det inte, men solen skiner (rör fingrarna lätt i en cirkelrörelse på axlarna)

☞ Läraren avslutar övningen genom att berätta för eleverna att regnet har upphört, vinden har mojnat och övningen är slut.

Temats relevans

Denna aktivitet baseras på en kränkande behandling med inslag av våld och kan därför relateras till modulen för att förebygga och lösa konflikter. I den här aktiviteten blir Lea utsatt för mobbing som kan få skadliga konsekvenser för henne i framtiden. De hatiska kommentarer som riktas mot henne skulle lätt kunna trappas upp och börja handla om henne som person och hennes personlighet.

Förväntat resultat

Eleverna bör vara medvetna om att onödiga kommentarer kan skada andras känslor. Att sätta sig in i någon annans situation hjälper oss att förstå de negativa känslorna som framträder när någon blir retad eller mobbad. Det kan få oss att känna empati för de mobbade och vilja minska deras utsatthet.

Empati visas genom att man accepterar de känslor som finns utan att berätta om andra liknande personliga upplevelser och utan att attackera, förminska och förolämpa orsakerna till dessa känslor.

Om andra ser att vi inte tycker om hur vi blir behandlade (mobbade, retade), att vi blir ledsna och att vi kommer berätta om vår situation för en vuxen vi har förtroende för om det fortsätter (förälder, lärare, kurator etc) kan det hjälpa till att stoppa mobbingen.

Det finns olika former av våldsamt beteende som till exempel:

utpressning, utfrysning, missbruk, slagsmål osv. Konsekvenserna av ett våldsamt beteende kan vara fysiska och /

Kommentarer

Denna aktivitet rekommenderas att göras med elever från årskurs 4.

Sammanfattning

Efter varje aktivitet och / eller i slutet av modulen uppmanas läraren att avsluta och utvärdera den med eleverna.

Reflektion

Läraren låter eleverna sitta i par och använder strategin ensam-par-alla (EPA), där eleverna börjar med att tänka själv i ungefär 2 minuter på frågor som:

Vad är det viktigaste jag har lärt mig?
Jag vill lära mig mer om ...
Det som förvånade mig mest var ...

Sedan delar eleverna, i par, sina svar och tankar med varandra i cirka 3 minuter. Lektionen avslutas med en gemensam diskussion på cirka 5 minuter ledd av läraren som kan omformulera ovanstående frågor.

Läraren håller reda på tiden.

ÅTERBLICK'

Först kan läraren gå igenom hela modulen och påminna om viktiga fakta som kom upp under inlärningsprocessen, omformulera viktiga lärdomar som eleverna tagit till sig och berätta om elevernas erfarenheter och diskussioner, o.s.v.. Det kan leda till en dialog i klassen om vad som är viktigt att komma ihåg, att lära sig eller öva på i förhållande till att förhindra och lösa konflikter.

Läraren kan fördjupa debatten med följande frågor:

- ☞ Vem ansvarar för vår säkerhet?
- ☞ Vem kan hjälpa oss i situationer som konflikter eller kriser? (Nationella tjänster, institutioner och sociala relationer?)
- ☞ Vet du hur du ska göra för att kontakta de olika organisationerna? Varför är det viktigt att känna till deras telefonnummer? Vad ska jag säga när jag ringer till dem?
- ☞ Vad brukar du göra i en konfliktsituation? Slåss du, ger du upp, försöker du lösa konflikten?
- ☞ Vilken typ av känslor förekommer i konfliktsituationer? Varför?
- ☞ Vad är resultatet av att motsätta sig / lösa / undvika en konflikt? Löser man konflikten? Varför?

☞ Vad kan göras för att visa att vi är empatiska med de som är retade och mobbade? Varför är det viktigt att agera i sådana situationer?

☞ Har du någonsin varit involverad i en situation då någon har blivit retad eller mobbad av andra?

☞ Vad kan man göra för att hjälpa den utsatte kompisens?

Samtidigt går läraren tillbaka till planschen med de post-it lappar som eleverna skrev i början av modulen. Läraren skriver ner elevernas återblick på planschen gällande vad de har lärt sig om att förebygga och lösa konflikter. Sedan läser hon / han innehållet högt. Först hur eleverna definierade att förebygga och lösa konflikter och sedan det viktigaste de lärt sig efter modulen. Alltså har klassen nu en egen plansch som definierar förebygga och förhindra konflikter och deras lärdomar kring temat.

Tiden för återblicken bör inte överstiga 10 minuter

Sammanfattning

Utifrån planschen samt huvudbudskapet och målen för modulen (ovan) kan läraren summera viktiga lärdomar från modulen på max 5 minuter. Läraren kommer också att kunna nämna aspekter av att kunna förebygga och lösa konflikter som eleverna inte har berört, eller lagt märke till

och fokusera på dessa vid ett framtida tillfälle.

Utvärdering

Efter varje aktivitet och / eller i slutet av modulen uppmanas läraren att sammanfatta och utvärdera den med eleverna.

Låt smileysarna cirkulera i klassrummet. Varje elev kan välja en och kommentar sin utvärdering av modulen om han / hon vill.

YES

I am not sure

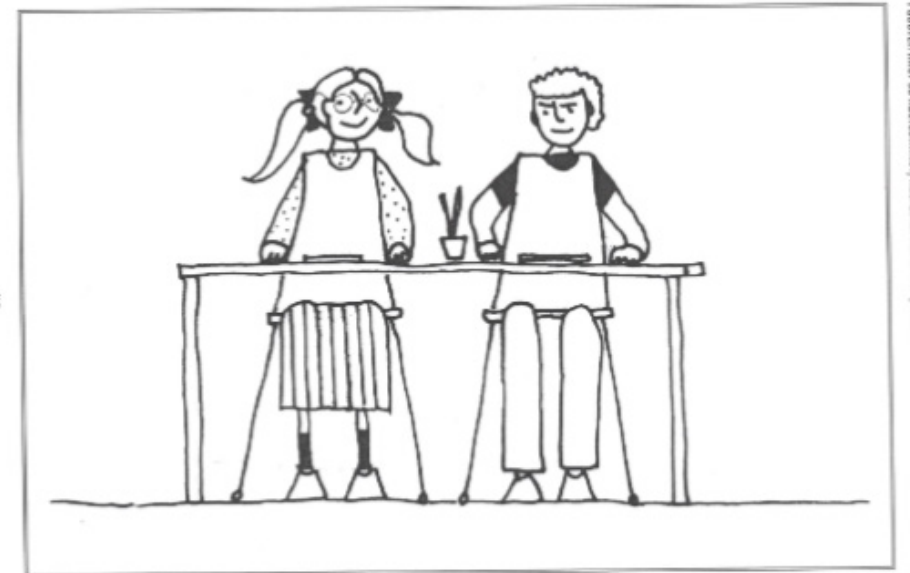
Not at all

ÖVRIGT MATERIAL

ACTIVITY 1 - THE CONFLICTS ARE STAIRS

Ritning1

Semir and Jana are in the same class and share the same school desk. That day, during the school break, Semir don't want to go out of the classroom, and instead wants to stay in his place to finish up a math problem. Jana, on the other hand, wants to go out with her friend in the schoolyard, so as soon as the teacher finishes the class and goes out of the classroom, she instantly hurries to get up from her chair.

Ritning 2

Men när han rusar, chockar Jana ovilligt skrivbordet. Detta gör Semir rädd, så han lyfter upp armen medan han fortfarande håller sin penna som har blått bläck i sig. Tre droppar bläck faller på Janas skjorta.

Рисован лист за наставнички/наставничката: Конфликтите се случуваат – 2,2

Ritning 3a and 3b

Jana: Åh, du gjorde min skjorta smutsig!

Semir: Big deal! Bläck tvättas med vatten och det kommer att försvinna.

Jana: Ja, men nu kan jag inte tvätta det här i skolan. Jag måste vänta med att komma hem igen. Ska jag tillbringa hela dagen på skolan med den här tröjan?

Semir: Eeeh, det är ditt fel! Du skakade på skrivbordet och bläcket flög upp!

Jana: Du är så dum – bläck flyger inte upp! Du gjorde detta med avsikt!

Semir: Du är klumpig, du bär glasögon för ingenting när du inte kan se någonting, även där du flyttar stolen!

Jana: Så bättre en dummy än en fet som du!

Semir: Vem är en fet? Nu får du se!

Рисован лист за наставнички/наставничката: Конфликтите се случуваат – 2,34

Рисован лист за наставнички/наставничката: Конфликтите се случуваат – 2,35

Ritning 4

Sedan börjar Jana springa runt i klassrummet medan Semir jagar henne för att fånga henne.

Frida och de andra eleverna/eleverna har blivit utmanövrade av läraren - 2.4

Ritning 5

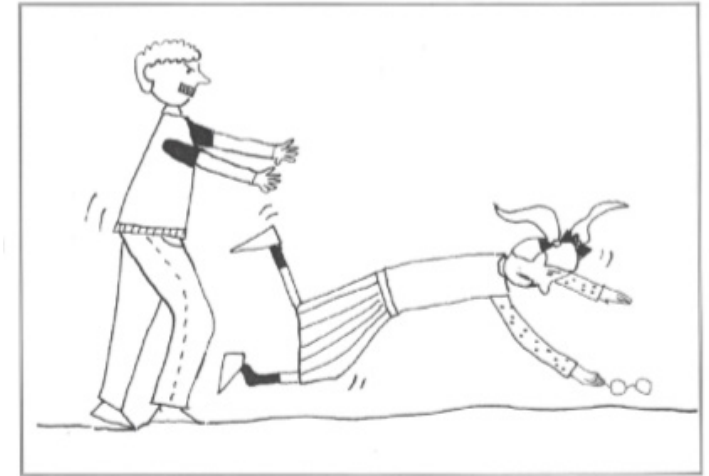
När hon springer, vid ett ögonblick när hon igen är vid sitt skrivbord, tar Jana ett glas vatten och kastar det över Semirs övning.

Frida och de andra eleverna/eleverna har blivit utmanövrade av läraren - 2.5

Ritning 6

Semir blir sedan upprörd. Han kommer till Jana och skjuter henne till marken.

Frida och de andra eleverna/eleverna har blivit utmanövrade av läraren - 2.6

Ritning 7

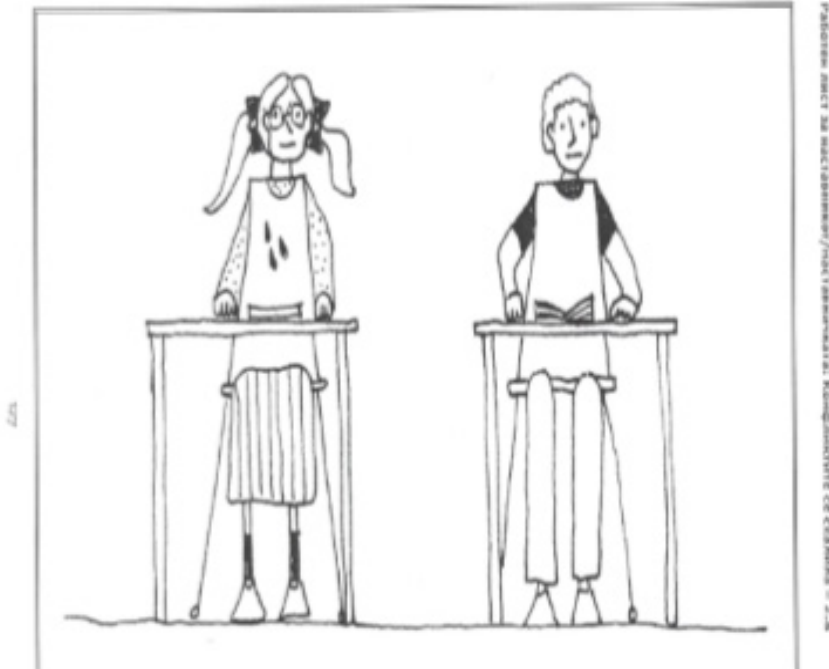
När läraren kommer in berättar Jana och Semir att de inte vill dela samma skrivbord längre. När läraren frågar dem vad som är anledningen börjar Semir och Jana skylla varandra på samma gång. Semir säger att Jana förstörde sin övning, och Jana säger att Semir pressade henne.

Frida och de andra eleverna/eleverna har blivit utmanövrade av läraren - 2.7

Ritning 8

Läraren flyttar dem i separata skrivbord. Sedan dess spelar Jana och Semir inte tillsammans

AKTIVITET 3- MOBBAD LEA

ARBETSBLAD

Lea är ny i klassen och hon har fortfarande inga vänner. Hon har synproblem och måste ha glasögon. När hon gick till optikern med sin mamma rekommenderade han att de skulle köpa kontaktlinser så att Lea inte skulle behöva bära tunga glasögon med tjocka glas. Men kontaktlinser är dyrt och Leas mamma blev nyligen arbetslös så de har inte pengar till kontaktlinser. Lea har inte en pappa som kan hjälpa dem, så till slut måste hon ändå använda glasögonen som optikern föreslog. I skolan var hon väldigt tyst och de andra eleverna retade henne ofta för glasögonen. På lunchrasten häromdagen började Ricky och Sarah reta henne. Sarah sa: "Åh, herre gud, Lea. Hur ser du ut!? Är det burkar du du bär på näsan? Gråten stockade sig i Leas hals men hon lyckades säga: "Sarah, du behöver inte bry dig om mina glasögon. Varför bryr du inte bara om dig själv och lämnar mig ifred?"

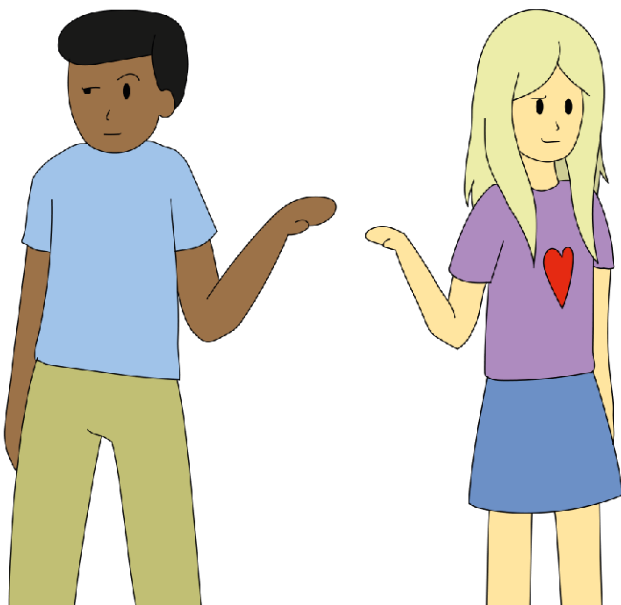
Då sade Ricky: "Kaxa dig inte, du är ju blind! Se på dig! Jag är säker på att din mormor använder dina glasögon som burkar när hon ska koka sylt. Du är så blind att din mamma måste hämta dig från skolan varje dag så att du inte går vilse! ". Alla barnen samlades runt Lea och skrattade elakt. Vissa började till och med gå mot Lea och skrika: "Buuurk Leaaa !!!"

Lea kunde knappt hålla gråten borta. Hon önskade att hon kunde försvinna.

Hon började skrika "Jag hatar er alla" och sprang för att komma så långt bort som möjligt från barnen som retade henne. Inom sig bestämde hon sig för att aldrig mer gå tillbaka till skolan. När hon sprang snubblade hon och trillade omkull. Hon skrapade armarna och ett knä. Hennes glasögon föll ner på marken och gick i sönder. Barnen som retade henne, började skratta ännu mer.

ÖVRIGT

<http://umd.gov.mk/wp-content/uploads/2013/10/Priracnik-za-obrazovanje-za-zivotni-vestini-od-IV-do-VI-od-delenie.pdf>

Ordlista

Sanning, sant: det är förmodligen omöjligt att undkomma subjektivitet och den absoluta sanningen är förmodligen svårfångad. Även idéer som är så immateriella som tid eller materia har ifrågasatts av forskare som Einstein eller kvantefysiker. Det är också välkänt att den rättsliga sanningen kan avvika från fakta. Så det kan finnas lika många sanningar som de som påstår sig ha det. Faktum är att det vi kallar sanning är vad vi tror är sant och ju mer vi ska tro på det, desto lättare är det att komma överens, vilket är mycket användbart, men bör inte få oss att glömma att vårt samförstånd är subjektivt.

- Exempel: barnen i grannskapet leker a fotbollsmatch. Trappklockan indikerar att 90 minuter har gått. Matchen är över för alla är överens om att tidens tid är rätt (Sann).

Regel: reglerna fastställs generellt genom lag eller förordningar. De måste respekteras med förbehåll för sanktioner. Deras huvudroll är att underlätta att leva tillsammans och sätta gränser för individens frihet. Regler är inte statiska utan kan utvecklas genom demokratisk debatt.

- Exempel på fotbollsregler: gör ett mål, skjut en straff, kast in bollen efter att den har gått ur fältet...

Exempel på fotbollsregler: gör ett mål, skjut en straff, kast in bollen efter att den har gått ur fältet...

Exempel på fotbollsvärden: fair play, laganda, disciplin, respekt ...

Gränser kan vara bindande (hänvisar till regler) eller lämpliga / rekommenderade (hänvisar till värden). De ställs in av andra eller av oss själva. Inom det stora utbudet av möjligheter tillåter gränserna oss att utvecklas på ett säkrare och respektfullare sätt. Det gör det också möjligt att interagera tillsammans inom ett gemensamt fält. Det är ofta möjligt att utforska utöver gränserna, men om de är inställda är det vanligtvis för att vi vet att det är olämpligt att gå utöver.

Exempel: Steve beklagar ibland att han skickade bollen från fotbollsplanen, till fördel för

motståndare. Men å andra sidan gränser fältet låt honom ha kul med vänner och hålla hans lilla system från lekplatsen.

Moral handlar om att göra val och agera enligt vad vi tror är rätt, rättvist, i överensstämmelse med våra övertygelser (frihet, ansvar) och regler och värderingar i det samhälle som är värd för oss (respekt, rättsstatsprincip). I annat fall hjälper moral oss att inte anta attityder eller göra val som vi tycker är orättvisa eller dåliga.

Exempel: Steve är i en bra position att göra mål

men bestämmer sig för att skicka bollen till Emily så att hon kan göra målsjäl. Hon är ny i laget och Steve tror det detta kommer att ge henne förtroende. Det är hans per-

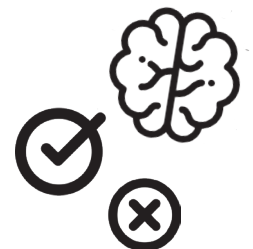
sonliga moral som dikterade detta beteende och det får honom att känna Bra.

Det som verkar rättvist (rätt, bra) för oss är vad vi anser är sundt, legitimt i enlighet med våra övertygelser. Ibland håller vi inte med om vad som är rättvist och orättvist (fel, dåligt), eftersom våra individuella övertygelser kan avvika, liksom vår uppfattning av fakta. Värderingar, regler och domare ska underlätta enighet i detta avseende.

Exempel: Steve gör en ond spelare i motståndarlaget och domaren ger honom ett gult kort. Steve finner det orättvis eftersom han inte gjorde det med avsikt, men det är det domare som har det sista ordet.

Val: det finns alltid ett val. Detta hänför sig till vår individuella frihet. Vissa val är mer anpassade till vårt intresse och moral, till befintliga regler och värderingar, andra mindre, vilket kan orsaka problem. Det är viktigt att göra välgrundade val, tack vare kritiskt tänkande, samt att mäta och förutse konsekvenserna (ansvaret).

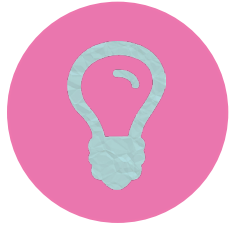
Exempel: Steve beslutar att inte gå till sin fotbollsträning på onsdag för att han prioriterar sin läxa. Som ett resultat av detta val väljs han inte att spela lördagens match. Han är ledsen men tar sin ansvarsområden.

REFERENCES

PREVENTING & SOLVING CONFLICTS

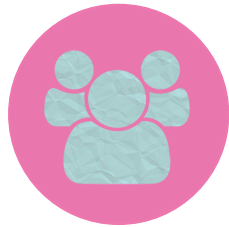

CRITICAL THINKING

Links to activities:

<http://www.mediekompass.se/lektionstips/kallkritik/>

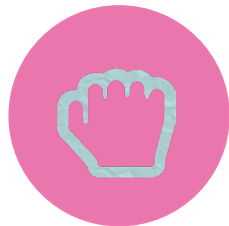
<https://digitalalektioner.se/lektion/vad-sprids-pa-natet/>

INCLUSION & DIVERSITY

„Wie Vielfalt Schule machen kann. Handreichung zur Arbeit mit dem Anti-Bias Ansatz an Grundschulen“ FIPP e.V. Fortbildungsinstitut für die pädagogische Praxis, Berlin 2011, www.fippev.de

„Eine Welt der Vielfalt“ Moderationshandbuch, Verlag Bertelsmann Stiftung Gütersloh 2002, out of print.

SELF-CONTROL

Brynaa, Helle Midskov. 2016. “Hvem styrer Orkestret – Kriminalitetsforebyggelse, der virker”. Støttet af Det Kriminalpræventive Råd.

Kappel, Rune. 2017. ”Selv-kontrol hos børn og unge”. Dansk Psykologisk forlag.

NB. The two last activities introduced in this module, derives from Rune Kappel’s book.

MORALITY

PRODUCED BY

Verein Niedersächsischer
BILDUNGSINITIATIVEN e.V.

